

اگر دانشگاه اصلاح شود مملکت اصلاح می‌شود.
امام خمینی (ره)

شرکت تعاونی خدمات آموزشی کارکنان
سازمان سنجش آموزش کشور

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی
سنجش دوازدهم – جامع نوبت سوم
(۱۴۰۳/۰۳/۱۱)

علوم انسانی

کارنامه آزمون، عصر روز برگزاری آن از طریق سایت اینترنتی زیر قابل مشاهده می‌باشد:

www.sanjeshserv.ir

مدیران، مشاوران و دبیران محترم دبیرستان‌ها و مراکز آموزشی

به منظور فراهم نمودن زمینه ارتباط مستقیم مدیران، مشاوران و دبیران محترم دبیرستان‌ها و مراکز آموزشی همکار در امر آزمون‌های آزمایشی سنجش و بهره‌مندی از نظرات ارزشمند شما عزیزان در خصوص این آزمون‌ها، آدرس پست الکترونیکی test@sanjeshserv.com معرفی می‌گردد. از شما عزیزان دعوت می‌شود، دیدگاه‌های ارزشمند خود را از طریق آدرس فوق با مدیر تولیدات علمی و آموزشی این مجموعه در میان بگذارید.

@sanjesheducationgroup

@sanjeshserv

کانال‌های ارتباطی:

ریاضی و آمار

۱. گزینه ۱ درست است.

با استفاده از قضیه فیثاغورس، اندازه X را به دست می آوریم.

$$(2x)^2 = (x-1)^2 + (x+3)^2 \Rightarrow 4x^2 = x^2 - 2x + 1 + x^2 + 6x + 9$$

$$\Rightarrow 2x^2 - 4x - 10 = 0 \xrightarrow{\div 2} x^2 - 2x - 5 = 0$$

$$\Delta = (-2)^2 - 4(1)(-5) = 24 \Rightarrow x = \frac{2 \pm \sqrt{24}}{2} = \frac{2 \pm 2\sqrt{6}}{2} = 1 \pm \sqrt{6}$$

با توجه به اینکه X طول ضلع مثلث است، فقط عدد مثبت $X = 1 + \sqrt{6}$ قابل قبول است.

محیط مثلث (P) و مساحت دایره (S) را بر حسب X تعیین می کنیم.

$$P = 4x + 2$$

$$S = \pi r^2 = \pi \left(\sqrt{\frac{3x}{\pi}} \right)^2 = \pi \left(\frac{3x}{\pi} \right) = 3x$$

اختلاف مساحت دایره از محیط مثلث را به دست می آوریم.

$$P - S = 4x + 2 - 3x = x + 2 = (1 + \sqrt{6}) + 2 = 3 + \sqrt{6}$$

حاصل جزء صحیح را محاسبه می کنیم.

$$2 < \sqrt{6} < 3 \Rightarrow 5 < 3 + \sqrt{6} < 6 \Rightarrow \left[3 + \sqrt{6} \right] = 5$$

۲. گزینه ۲ درست است.

وزن ناخالصی را a گرم در نظر گرفته و با توجه به اختلاف وزن گلدان جدید و گلدان اولیه، میزان ناخالصی را محاسبه می کنیم.

$$300 - a = 250 \Rightarrow a = 50$$

۴ درصد وزن گلدان اولیه را ناخالصی تشکیل می دهد.

$$\frac{4}{100} = \frac{50}{1250} \Rightarrow 1250 = \text{وزن گلدان بدون ناخالصی} \Rightarrow 1250 = \text{وزن گلدان} \Rightarrow 50 = \text{وزن ناخالصی (وزن گلدان)}$$

وزن نقره و وزن مس گلدان اولیه را به ترتیب X و Y در نظر می گیریم:

$$\begin{cases} y + x = 1200 \\ \frac{y}{x} = \frac{1}{5} \Rightarrow y = \frac{1}{5}x \Rightarrow x + \frac{x}{5} = 1200 \xrightarrow{\times 5} 5x + x = 6000 \Rightarrow 6x = 6000 \Rightarrow x = 1000 \end{cases}$$

وزن نقره در گلدان اولیه و گلدان جدید ۱۰۰۰ گرم است. وزن گلدان جدید پس از حذف ۵۰ گرم ناخالصی و اضافه کردن

۳۰۰ گرم مس، $1250 - 50 + 300 = 1500$ گرم است. پس نسبت وزن نقره به وزن گلدان جدید برابر است با:

$$\frac{\text{وزن نقره}}{\text{وزن گلدان جدید}} = \frac{1000}{1500} = \frac{2}{3}$$

۳. گزینه ۱ درست است.

ضابطه تابع f را تشکیل می دهیم.

$$f(x) = \frac{x^2}{2} \Rightarrow y = \frac{x^2}{2}$$

هر یک از اعضای مجموعه B را به جای y قرار داده و x را (در صورت وجود) به دست می آوریم.

$$\frac{x^2}{2} = -1 \Rightarrow x^2 = -2 \text{ جواب ندارد}$$

$$\frac{x^2}{2} = 0 \Rightarrow x^2 = 0 \Rightarrow x = 0$$

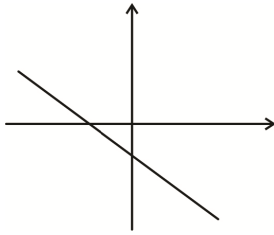
$$\frac{x^2}{2} = 1 \Rightarrow x^2 = 2 \Rightarrow x = \pm\sqrt{2}$$

$$\frac{x^2}{2} = \frac{1}{2} \Rightarrow x^2 = 1 \Rightarrow x = \pm 1$$

مجموعه A حداکثر دارای ۵ عضو $\{-\sqrt{2}, -1, 0, 1, \sqrt{2}\}$ است که از بین آن‌ها $x = 0, \pm 1$ صحیح هستند.

۴. گزینه ۲ درست است.

برای آن که خط $y = (1-m)x + m - 2$ از ناحیه اول مختصات نگذرد، نمودار آن باید به صورت زیر باشد:

یعنی شیب و عرض از مبدأ خط، هر دو منفی اند:

$$\begin{cases} 1-m < 0 \Rightarrow 1 < m \\ m-2 < 0 \Rightarrow m < 2 \end{cases} \Rightarrow 1 < m < 2$$

البته در حالت $m=1$ ، خط به صورت $y=-1$ و در حالت $m=2$ به صورت $y=-x$ در می‌آید که باز هم از ناحیه اول مختصات نمی‌گذرد، پس:

$$1 \leq m \leq 2$$

این بازه، شامل دو مقدار صحیح $m=1, 2$ است و توابع خطی موردنظر، همان $f(x)=-1$ و $g(x)=-x$ هستند و داریم:
 $(f \times g)(x) = (-1)(-x) = x$

۵. گزینه ۲ درست است.

ضابطه خط با شیب $m=-3$ و گذرنده از نقطه $(3, 0)$ را تعیین می‌کنیم:

$$0 = -3(3) + h \Rightarrow h = 9 \Rightarrow f(x) = -3x + 9$$

نقطه برخورد نمودار تابع $f(x) = -3x + 9$ با خط $y = -x + 1$ را تعیین می‌کنیم:

$$\begin{cases} y = -x + 1 \\ f(x) = -3x + 9 \end{cases} \Rightarrow -3x + 9 = -x + 1 \Rightarrow 2x = 8 \Rightarrow x = 4$$

$$y = -x + 1 \xrightarrow{x=4} y = -3 \rightarrow (4, -3)$$

سهمی موردنظر نیز از این نقطه می‌گذرد، پس داریم:

$$y = ax^2 + bx \xrightarrow{(4, -3)} -3 = 16a + 4b$$

از طرفی محور تقارن سهمی با طول رأس سهمی یکسان است.

$$x_s = \frac{-b}{2a} \Rightarrow -\frac{b}{2a} = \frac{1}{2} \Rightarrow a = -b$$

با حل دستگاه زیر داریم:

$$\begin{cases} 16a + 4b = -3 \\ a = -b \end{cases} \Rightarrow -16b + 4b = -3 \Rightarrow -12b = -3 \Rightarrow b = \frac{1}{4}$$

۶. گزینه ۴ درست است.

اگر X واحد کالا بر تولید خود اضافه کند، تابع درآمد به صورت زیر تشکیل می شود:

قیمت واحد کالا $\times$ تعداد کالا = درآمد

$$y = (50 + x)(60 - \frac{1}{2}x)$$

بیشترین مقدار تابع درجه دوم در رأس آن اتفاق می افتد که برابر با میانگین صفرهای تابع است:

$$x_s = \frac{-50 + 120}{2} = 35$$

۷. گزینه ۴ درست است.

- به هریک از افراد یا چیزهایی که داده های مربوط به آن ها در یک بررسی آماری گردآوری می شود، واحد آماری می گویند. مجموعه کل واحدهای آماری را جامعه آماری می نامند.

- هر زیرمجموعه از جامعه آماری را که با روش مشخصی انتخاب شده باشد، یک نمونه و داده های مربوط به آن را داده های نمونه می نامند.

- مقیاس نسبیتی برای داده هایی است که قابل مرتب کردن هستند و اختلاف و نسبت بین مقادیر داده ها بامعناست. اغلب متغیرهای فیزیکی مانند وزن، قد و ... در این مقیاس اندازه گیری می شوند.

۸. گزینه ۲ درست است.

چون داده های بزرگتر از میانه، اعداد طبیعی زوج متوالی هستند، پس داده هایی متمایزند و مد حتماً در داده های قبل از میانه حضور دارد. از آنجا که کلاً ۸ داده دادیم و فراوانی مد ۴ است، هر ۴ داده قبل از میانه، مد هستند. حال اگر مقدار مد را x در نظر بگیریم، داده ها به صورت زیر قابل نمایش هستند:

$$x, x, x, x, y, y+2, y+4, y+6$$

$$\bar{x} = \frac{4x + 4y + 12}{8} = 19 \Rightarrow \frac{x + y + 3}{2} = 19 \Rightarrow x + y + 3 = 38 \Rightarrow x + y = 35$$

$$\text{دامنه تغییرات: } R = y + 6 - x = 11 \Rightarrow -x + y = 5$$

$$\begin{cases} x + y = 35 \\ -x + y = 5 \end{cases} \Rightarrow 2y = 40 \Rightarrow y = 20 \Rightarrow x = 15$$

پس داده ها به صورت زیر هستند:

$$15, 15, 15, 15, 20, 22, 24, 26$$

$$Q_2 = \frac{15 + 20}{2} = 17.5$$

۹. گزینه ۱ درست است.

$f(x)$ تابع همانی است:

$$f(x) = \frac{a-2}{b+1}x + \frac{c}{b+1} \xrightarrow{\text{همانی } f} \frac{a-2}{b+1} = 1, \frac{c}{b+1} = 0$$

$$\Rightarrow \begin{cases} a-2 = b+1 \Rightarrow a-b = 3 \\ c = 0 \end{cases}$$

$g(x)$ تابع ثابت است:

$$a = 5 - b \Rightarrow a + b = 5$$

با حل دستگاه زیر داریم:

$$\begin{cases} a-b = 3 \\ a+b = 5 \end{cases} \Rightarrow 2a = 8 \Rightarrow a = 4, b = 1$$

از طرفی در تابع ثابت g داریم:

$$d - 1 = a \Rightarrow d - 1 = 4 \Rightarrow d = 5$$

حاصل عبارت موردنظر به دست می آوریم:

$$a + b + c + d = 4 + 1 + 0 + 5 = 10$$

۱۰. گزینه ۱ درست است.

$$\left\lfloor \frac{x-1}{3} \right\rfloor = 1$$

حالت اول: $(x > 0)$

$$\left\lfloor \frac{x-1}{3} \right\rfloor = 1 \Rightarrow 1 \leq \frac{x-1}{3} < 2 \xrightarrow{\times 3} 3 \leq x-1 < 6 \xrightarrow{+1} 4 \leq x < 7$$

$$\left\lfloor \frac{x-1}{3} \right\rfloor = -1 \Rightarrow -1 \leq \frac{x-1}{3} < 0 \xrightarrow{\times 3} -3 \leq x-1 < 0 \xrightarrow{+1} -2 \leq x < 1 \xrightarrow{x > 0} 0 < x < 1$$

حالت دوم: $(x = 0)$

$$\left\lfloor \frac{0-1}{3} \right\rfloor = \text{sign}(0) \Rightarrow \left\lfloor \frac{-1}{3} \right\rfloor = 0 \Rightarrow 1 = 0$$

به ازای $x = 0$ این تساوی برقرار نیست.

حالت سوم: $(x < 0)$

$$\left\lfloor \frac{x-1}{3} \right\rfloor = -1$$

به ازای $x < 0$ این تساوی برقرار نیست

بنابراین تساوی به ازای $4 \leq x < 7$ و $0 < x < 1$ برقرار است و این بازه شامل سه عدد صحیح $x = 4, 5, 6$ است.

۱۱. گزینه ۳ درست است.

می دانیم $\sqrt[4]{81} = 3$ ، بنابراین در تابع f داریم:

$$a + 1 = 5 - a \Rightarrow 2a = 4 \Rightarrow a = 2$$

توابع f و g به صورت زیر نوشته می شوند:

$$f = \{(3, 3), (-3, 1), (-4, 2)\}$$

$$g = \{(3, 5), (\frac{1}{3}, 6), (-4, 4)\}$$

به ازای اعضای مشترک دامنه توابع f و g ، اعضای برد تابع $\frac{f-g}{g+1}$ را به دست می آوریم:

$$D_f \cap D_g = \{3, -4\}$$

$$\left(\frac{f-g}{g+1}\right)(3) = \frac{3-5}{5+1} = \frac{-2}{6} = -\frac{1}{3}$$

$$\left(\frac{f-g}{g+1}\right)(-4) = \frac{2-4}{4+1} = \frac{-2}{5}$$

مجموع اعضای برد تابع موردنظر را محاسبه می کنیم:

$$-\frac{1}{3} - \frac{2}{5} = -\frac{11}{15}$$

۱۲. گزینه ۲ درست است.

طبق خاصیت شرکت پذیری و سپس دموگن داریم:

$$\sim p \wedge (\sim q \wedge r) \equiv (\sim p \wedge \sim q) \wedge r \equiv (\sim (p \vee q)) \wedge r$$

طبق عکسِ خاصیتِ پخشی داریم:

$$(q \wedge r) \vee (p \wedge r) \equiv (q \vee p) \wedge r$$

پس نهایتاً گزاره موردنظر به صورت زیر در می آید و مجدداً طبق عکسِ خاصیتِ پخشی داریم:

$$[\sim (p \vee q) \wedge r] \vee [(q \vee p) \wedge r] \equiv \left[\underbrace{\sim (p \vee q) \vee (q \vee p)}_T \right] \wedge r \equiv r$$

۱۳. گزینه ۴ درست است.

در استدلال الف، خطا در مرحله ۴ رخ داده است. در سمت چپ تساوی، ΔX را باید در کل پرانتز ضرب کند.

در استدلال ب، خطا در مرحله ۵ رخ داده است. از معادله $X^2 = 5$ به جوابهای $X = \pm\sqrt{5}$ می‌رسیم.

۱۴. گزینه ۲ درست است.

فرض می‌کنیم در کل X شغل جدید ایجاد شده است.

$$\text{نرخ بیکاری} = \frac{\text{جمعیت بیکار}}{\text{جمعیت شاغل} + \text{جمعیت بیکار}} \times 100$$

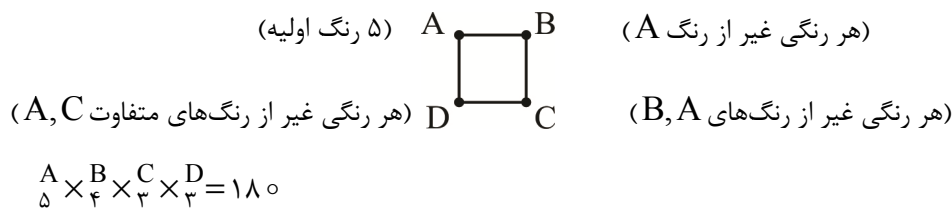
$$8 = \frac{400 - X}{400 - X + 3200 + X} \times 100 \Rightarrow 8 = \frac{400 - X}{36} \Rightarrow 400 - X = 288 \Rightarrow X = 112$$

با احداث کارگاه تولیدی ۵۰ شغل ایجاد شده است. بنابراین ۶۲ شغل جدید دیگر مورد نیاز است.

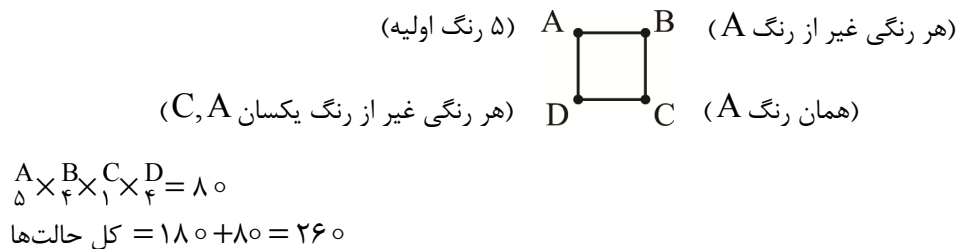
۱۵. گزینه ۴ درست است.

مربع ABCD را در نظر بگیرید به ترتیب رئوس A، B، C و D را طبق دو حالت زیر رنگ می‌کنیم.

حالت اول:

حالت دوم:

$$5 \times 4 \times 1 \times 4 = 80$$

$$180 + 80 = 260$$

۱۶. گزینه ۳ درست است.

$$n(S) = 9!$$

تعداد اعضای فضای نمونه‌ای عبارت‌اند از:

تعداد اعضای پیشامد از حاصل ضرب موارد زیر به دست می‌آید:

الف) جابه‌جایی ارقام ۸ و ۹ : $2!$

ب) انتخاب ۵ رقم از ۷ رقم دیگر، برای قرار گرفتن بین ۸ و ۹ و جابه‌جایی آن‌ها:

$$\binom{7}{5} \times 5! = P(7, 5)$$

پ) جابه‌جایی ۲ رقم باقی‌مانده و گروه شامل ۸ و ۹ : $3!$

$$n(A) = 2! \times \frac{7!}{2!} \times 3! = 7! \times 3!$$

احتمال مربوط را محاسبه می‌کنیم:

$$P(A) = \frac{n(A)}{n(S)} = \frac{7! \times 3!}{9!} = \frac{7! \times 6}{9 \times 8 \times 7!} = \frac{1}{12}$$

۱۷. گزینه ۴ درست است.

دنباله a_n مثلثی است.

تعدادی از جملات ابتدایی دنباله b_n را می‌نویسیم:

$$\left. \begin{aligned} b_1 &= 1 \\ b_2 &= b_1 + 3 = 1 + 3 = 4 \\ b_3 &= b_2 + 5 = 4 + 5 = 9 \\ b_4 &= b_3 + 7 = 9 + 7 = 16 \end{aligned} \right\} \Rightarrow 1, 4, 9, 16, \dots$$

پس دنباله b_n دنباله مربعی با ضابطه $b_n = n^2$ می‌باشد. دنباله f_n هم دنباله فیبوناچی است.

بررسی گزینه‌ها:

۱- درست است.

$$\left\{ \begin{aligned} a_8 &= \frac{8(8+1)}{2} = 36 \\ b_6 &= 6^2 = 36 \end{aligned} \right.$$

۲- درست است.

$$\left\{ \begin{aligned} b_{12} &= 12^2 = 144 \\ f_n : 1, 1, 2, 3, 5, 8, 13, 21, 34, 55, 89, 144, \dots \Rightarrow f_{12} &= 144 \end{aligned} \right.$$

۳- درست است.

$$a_{10} = \frac{10(11)}{2} = 55, \quad f_{10} = 55$$

۴- نادرست است.

$$a_5 = \frac{5(6)}{2} = 15, \quad b_7 = 7^2 = 49, \quad f_{11} = 89$$

$$15 + 49 \neq 89$$

۱۸. گزینه ۲ درست است.

$4a_3$, $3a_4$ و $2a_7$ از دنباله هندسی، جملات متوالی یک دنباله حسابی هستند. پس با توجه به تعریف واسطه حسابی داریم:

$$2(3a_4) = 4a_3 + 2a_7 \xrightarrow{\div 2} 3a_4 = 2a_3 + a_7$$

اگر جمله اول دنباله هندسی را a و نسبت مشترک را با r نشان دهیم، داریم:

$$3ar^4 = 2ar^3 + ar^6 \xrightarrow{\div ar^3} 3r^2 = 2 + r^4 \Rightarrow r^4 - 3r^2 + 2 = 0$$

با تغییر متغیر $r^2 = t$ داریم:

$$t^2 - 3t + 2 = 0 \Rightarrow (t-1)(t-2) = 0 \Rightarrow t = 1, 2 \Rightarrow \begin{cases} r^2 = 1 \Rightarrow r = \pm 1 \\ r^2 = 2 \Rightarrow r = \pm\sqrt{2} \end{cases}$$

به ازای $r = -1$ و $r = -\sqrt{2}$ دنباله افزایشی نیست. به ازای $r = 1$ دنباله ثابت می‌شود، پس فقط به ازای $r = \sqrt{2}$ یک دنباله افزایشی غیر ثابت خواهیم داشت.

۱۹. گزینه ۱ درست است.

ابتدا داخل پرانتز را محاسبه می‌کنیم.

$$\frac{1}{3} + \frac{1}{5} + (3^2) \frac{1}{10} + (3^3) \frac{1}{5} = \frac{1}{3} + \frac{1}{5} + \frac{1}{3} + \frac{1}{5} = \frac{2}{3} + \frac{2}{5} = \frac{2}{3} \left(\frac{1}{3} + \frac{1}{5} \right) = \frac{2}{3} \left(\frac{1}{3} + \frac{1}{5} \right) = \frac{2}{3} \cdot \frac{8}{15} = \frac{16}{45}$$

حالا حاصل کل عبارت را به دست می آوریم.

$$\sqrt[5]{3^4} \times 3^{\frac{6}{5}} = 3^{\frac{4}{5}} \times 3^{\frac{6}{5}} = 3^{\frac{10}{5}} = 3^2 = 9$$

۲۰. گزینه ۱ درست است.

$$f(t) = 20000(1 + 0.2)^t$$

تابع نمایی رشد گربه‌ها:

$$f(t) = 80000(1 - 0.4)^t$$

تابع نمایی زوال موش‌ها:

ضابطه‌ها را با یکدیگر مساوی قرار داده و t را محاسبه می‌کنیم.

$$20000(1.2)^t = 80000(0.6)^t \Rightarrow \frac{(1.2)^t}{(0.6)^t} = \frac{80000}{20000} \Rightarrow (2)^t = 4 \Rightarrow t = 2$$

زبان و ادبیات فارسی

۲۱. گزینه ۴ درست است.

تاریخ بلعیمی به زبان فارسی نوشته شده و بازگردانی «تاریخ الرسل و الملوك» از زبان عربی به پارسی است.

(علوم و فنون ۱ - درس ۱ - ص ۴۵)

۲۲. گزینه ۳ درست است.

در این بیت واژگان غیرفارسی بسیاری به کار رفته است: «شرک، خفی، ممتحن، کفر، جلی، نفس، مبتلا». در صورتی که طبق گفته کتاب در نقد شعر عطار، کمی واژگان غیرفارسی یکی از ویژگی‌های شعر اوست.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) کاربرد تاریخی دستور در فعل «آید همی»

(۲) کاربرد تاریخی دستور در فعل «نیارست»

(۴) وجود شبکه معنایی بین واژگان «حیله و تزویر و دستان» که در شعر عطار نیز این شبکه معنایی دیده می‌شود.

(علوم و فنون ۱ - درس ۱)

۲۳. گزینه ۱ درست است.

اصلاح عبارت‌های نادرست:

(الف) بر بنیاد تقسیم‌بندی بهار و با توجه به دوره تاریخی، نثر فارسی در شش رده تقسیم‌بندی می‌شود.

(ت) بر مبنای نظریه بهار، سبک هندی (از قرن دهم تا سیزدهم)، سومین دوره در شعر فارسی است.

(علوم و فنون ۱ - درس ۷)

۲۴. گزینه ۱ درست است.

اصلاح سایر گزینه‌ها:

(۲) در اواخر دوره مغول، زبان عربی از رونق افتاد و زبان فارسی رواج یافت.

(۳) مجالس سبعه را مولانا گفته و شاگردان نوشته‌اند. «مکاتیب» مجموعه نامه‌های مولانا به قلم خود اوست که بهتر از سایر آثار سبک نویسندگی او را نشان می‌دهد.

(۴) در قرن هشتم زبان در شعر شاعران به جز شاعران شاخص به سستی گرایید.

(علوم و فنون ۲ - درس ۱)

۲۵. گزینه ۴ درست است.

اصلاح سایر گزینه‌ها:

۱- در اندیشه ادیبان این دوره، صنایع ادبی جای تفکر و تعمق را گرفت. (قلمرو ادبی نثر عراقی)

۲- فکر در این دوره با تأثیرپذیری از مسائل اجتماعی و سیاسی دستخوش تغییر شد. (قلمرو فکری شعر عراقی) تلمیحات رایج و نه غریب و نادر مورد استفاده است.

۳- کتاب‌های عرفانی مهمی به نثر در این دوره نوشته نشد. (علوم و فنون ۲ - درس ۴ و ۱۰)

۲۶. گزینه ۳ درست است.

خسی در میقات - مدیر مدرسه - سه تار از آثار جلال آل احمد و «دستور زبان عشق» و «ظهر روز دهم» از آثار قیصر امین پور است. توضیح سایر آثار: «شهری چون بهشت» از سیمین دانشور، «ظهور» از علی موذنی، «ضیافت» از سید مهدی شجاعی و «برآشتن گیسوی تاک» از سید علی موسوی گرمارودی است. (علوم و فنون ۳ - درس ۷)

۲۷. گزینه ۱ درست است.

در این دوره جز تعداد اندکی رمان تاریخی، رمان دیگری نوشته نشد. (علوم و فنون ۳ - درس ۱)

۲۸. گزینه ۳ درست است.

«هرچند در سال‌های آغازین انقلاب، در میان شاخه جوان، اقبال به شعر نیمایی کم‌رنگ بود، دیری نپایید که شعر نیمایی، با مقیاسی محدود، در شعر انقلاب جای خود را باز کرد. البته بدون اینکه مثل قالب‌های سنتی عمومیت پیدا کند. به هر حال هر چه از سال‌های اول انقلاب می‌گذرد، اقبال به شعر نیمایی بیشتر می‌شود و در ادامه توجه به چهارپاره، قصیده، ترکیب‌بند و بحر طویل نیز دیده می‌شود.» (علوم و فنون ۳ - درس ۱۰)

۲۹. گزینه ۴ درست است.

در این گزینه یک استعاره و دو تشبیه داریم ولی در هر یک از گزینه‌های دیگر دو استعاره مصرحه (آشکار) و دو تشبیه داریم. بررسی گزینه‌ها:

- ۱) استعاره‌ها: «سرو» استعاره از معشوق - «آتش مذاب» استعاره از می / تشبیه‌ها: «سیمتن» تشبیه درون‌واژه‌ای - «جام آبگون»
- ۲) استعاره‌ها: نرگس و تیر استعاره از چشم و مژه / تشبیه‌ها: نرگسین چشم - سیاهی همچون قیر
- ۳) استعاره‌ها: مشک و قمر استعاره از زلف و صورت / تشبیه‌ها: سلسله مشک و تشبیه لب به شکر
- ۴) استعاره: «لعل» استعاره آشکار از لب / تشبیه‌ها: لب و عارض به ترتیب به کوثر و خلد برین تشبیه شده‌اند. (علوم و فنون ادبی ۲ - درس سوم و نهم)

۳۰. گزینه ۱ درست است.

بررسی عبارت‌ها:

- ب) «سینه» مجاز از دل است.
- پ) شاعر علت کوتاهی نرگس ترس از مرگ و علت بلندی سرو را آزادگی دانسته است که حسن تعلیل است.
- ث) «پنجه تاک» استعاره دارد و مصراع دوم نیز تشخیص دارد.
- الف) «راه» ایهام تناسب دارد. معنی «طریق و مسیر» قابل قبول است و در معنی غیر قابل قبول «نوا و اصطلاح موسیقی» با «مطرب» تناسب می‌سازد.
- ت) «دم به دم با من و پیوسته گریزان از من» پارادوکس دارد. رد سایر گزینه‌ها:

- ۲) «ت» دم مجاز از لحظه است. «ب» آئینه استعاره از دل است. «ث» پارادوکس ندارد.
- ۳) «ث» علت حرکت شاخ و برگ تاک لرزیدن از سرما و علت سرخی لاله را برفروختن منقل دانسته است که حسن تعلیل دارد. «الف» مصراع اول تشخیص و ماه استعاره دارد. «پ» ایهام تناسب ندارد.
- ۴) «ب» ایهام تناسب ندارد. «پ» پارادوکس ندارد. (ترکیبی)

۳۱. گزینه ۳ درست است.

بیت گزینه «۳»، لف و نشر ندارد؛ اما سجع دارد. واژگان (شیر، قیر و تیر) سجع دارند. بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱) «تشبیه» خود به وامق و معشوق به عذرا و «تلمیح» به داستان عاشقانه وامق و عذرا
- ۲) سو «جناس تام» دارد (مصراع ۱: جهت - مصراع ۲: بینایی) و نگار «استعاره» از معشوق است.
- ۴) بیت «اسلوب معادله» دارد و تلخ کردن زندگی «حس آمیزی» است. (ترکیبی)

۳۲. گزینه ۴ درست است.

بررسی بیت‌ها:

- (الف) «سان» ادات تشبیه / «پر گهر اشک کناری دارم» وجه شبه است .
 (ب) «ماند» دوبار به‌عنوان ادات تشبیه آمده است.
 (پ) پسوند «انه» در بلبانه ادات تشبیه است / «نعره زدن» وجه شبه است.
 (ت) پسوند «وار» در سکندروار، ادات تشبیه است / «گرد لب لعلت می‌گردد» وجه شبه است. (علوم و فنون ادبی ۲ - درس سوم)

۳۳. گزینه ۲ درست است.

بررسی ابیات:

- (۱) الف) اسلوب معادله دارد. (ب) تناقض ندارد. (پ) به داستان «اصحاب فیل» تلمیح دارد. (ت) «وصل» و «هجر» تضاد دارد.
 (۲) الف) «لرزیدن دل» و «تپیدن» کنایه از ترسیدن است. (ب) اسلوب معادله دارد. (پ) تلمیح دارد. (ت) تضاد دارد.
 (۳) (ب) «گرید» و «خندد» تضاد دارند. (ت) استعاره ندارد.
 (۴) (ب) تناقض ندارد. (پ) تضمین بخشی از آیه قرآن «طیرا ابابیل». (ت) تلمیح ندارد. (ترکیبی)

۳۴. گزینه ۳ درست است.

در این بیت «باز» ایهام دارد. هر دو معنی مفتوح و دوباره در بیت قابل پذیرش است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- (۱) «ساز» به معنی تحمل کردن در بیت به کار رفته است و در معنی ابزار موسیقی مد نظر نیست و با «عود» تناسب دارد.
 (۲) «گاز» در معنی انبر به کار رفته است و در معنی گزیدن با «دهان» تناسب دارد.
 (۴) «حجاز» در معنی سرزمین حجاز به کار رفته است. و در معنی یکی از مقام‌های موسیقی مد نظر نیست که با «عشاق» تناسب دارد. (علوم و فنون ادبی ۳ - درس نهم)

۳۵. گزینه ۱ درست است.

اغراق ندارد/ چشم : مجاز از کل وجود / سردی سیاه فراموشی - روزهای سپید : حس‌آمیزی دارند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- (۲) اغراق ندارد/ مجاز ندارد/ «برق بنفش قهقهه» حس‌آمیزی دارد.
 (۳) «دریای اشک» اغراق دارد/ «تلخی درد» حس‌آمیزی دارد.
 (۴) «صد پرتو من در آب» اغراق و مجاز دارد/ حس‌آمیزی ندارد. (ترکیبی)

۳۶. گزینه ۲ درست است.

«مرده بودن آب حیات» تناقض دارد. «آب حیات» تلمیح دارد. «آب» جناس تام دارد (آبرو - مایعی نوشیدنی). آب در مصراع اول ایهام تناسب دارد؛ معنی آبرو مد نظر است و معنی آب مد نظر نیست که با آب حیات تناسب دارد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- (۱) «سرچشمه نوش» استعاره از دهان و «مرجان» استعاره از دندان است. رفتن آبروی نبات تشخیص است. مردن برای چیزی کنایه از خواهان و عاشق چیزی بودن است. حسن تعلیل ندارد.
 (۳) اسلوب معادله و حس‌آمیزی ندارد.
 (۴) حسن تعلیل ندارد. (ترکیبی)

۳۷. گزینه ۳ درست است.

قافیه این بیت نادرست است؛ اما به‌عنوان قافیه درست معرفی شده است.

بررسی گزینه‌ها:

- (۱) «شوره و تیره» به‌دلیل داشتن مصوت متفاوت نمی‌توانند هم قافیه شوند.
 (۲) «بان»، حروف الحاقی است و «باغ» با «پاس» نمی‌توانند هم قافیه شوند.
 (۳) در واژگان «مهرزادگی» و «بارگی» حرف «گ» صامت میانجی و حرف «ی» الحاقی است. با حذف این دو حرف آنچه باقی می‌ماند نمی‌تواند قافیه شود.
 (۴) واژه «کهن» با تلفظ قدیمی «کهن» یا «کهن» نیز مرسوم بوده و قافیه درست است. (علوم و فنون ۱ - درس ۱۱)

۳۸. گزینه ۴ درست است.

بررسی ابیات:

واژگان «نهانی» و «توانی» کلمات قافیه هستند و «ی» الحاقی است و «ن» حرف روی است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) «رهی = نام شاعر» و «رهی = رها شوی» جناس تام و قافیه‌های اول و اصلی هستند و «را» و «فردا» قافیه‌های دوم می‌باشند که بیت را «ذوقافیتین» کرده است.

(۲) «گفتنم» و «شنفتنم» بر مبنای قاعده ۲ هم قافیه شده‌اند.

(۳) واژگان «سیمبر» و «دگر» قافیه‌های درونی هستند.

* توجه داشته باشید قافیه درونی گاه با سه واژه و گاه با دو واژه می‌آید. در این بیت فقط دو واژه در پایان نیم‌مصرع و پایان مصرع اول، آمده‌اند. (علوم و فنون ۱ - درس ۱۱)

۳۹. گزینه ۳ درست است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

وزن (۱) مفتعلن مفتعلن مفتعلن مفتعلن

وزن (۲) مفتعلن مفتعلن مفتعلن فع

وزن (۴) مفاعیلن فاعلاتن مفاعیلن فاعلاتن (علوم و فنون ۲ درس ۸ - علوم و فنون ۳ درس ۲)

۴۰. گزینه ۱ درست است.

بیت «ت» با وزن «مستفعلن مستفعلن مستفعلن مستفعلن مستفعلن مستفعلن» در بحر (رجز) و بیت «پ» با وزن «مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن» در بحر (هزج) سروده شده‌اند.

بیت «ب» با وزن «فعولن فعولن فعولن فعولن» در بحر (مقارب) و بیت «ث» با وزن «فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلن» در بحر (رمل) سروده شده است.

بیت «الف» از ترکیب دو بحر متفاوت ساخته شده است و با وجود رکن فاعلاتن نمی‌تواند (هزج) باشد.

(علوم و فنون ۳ درس ۱۱)

۴۱. گزینه ۱ درست است.

(الف) ناهمسان با دو دسته‌بندی هجایی: (مفعول مفاعیلن مفاعیلن) یا (مستفعلن فاعلاتن مستفعلن)

(ب) دولختی با دو دسته‌بندی هجایی: (فعولن فعولن / فعولن فعولن) یا (مستفعلن فع / مستفعلن فع) (مفعول فعولن مفعول فعولن)

(پ) دولختی با یک دسته‌بندی هجایی: (مفتعلن فاعلن / مفتعلن فاعلن)

(ت) ناهمسان با یک دسته‌بندی هجایی: مفتعلن فاعلاتن مفتعلن فع (علوم و فنون ۲ درس ۱۱ - علوم و فنون ۳ درس ۲)

۴۲. گزینه ۳ درست است.

بیت گزینه «۳»، فاقد اختیار شاعری «کوتاه تلفظ کردن مصوت بلند» است. وزن این بیت «فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلن» است.

—	U	—	—	—	U	—	—	—	U	—	—	—	U	—
از	ن	کو	رو	یان	هـ	ران	چا	ید	ن	کو	با	شد	و	لی
یا	ر	زی	با	گر	و	فا	دا	ری	ک	ند	زی	با	ب	ود

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) در هجای چهارم مصرع اول «اختیار شاعری بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه» وجود دارد.

(۲) در رکن دوم مصرع اول به جای «مفاعیلن —U—»، «مفتعلن —UU—» آمده است. (قلب دارد).

(۴) در رکن پایانی مصرع اول به جای «فَعْلِن»، رکن «فَعْلُن» آمده است (ابدال دارد)

(علوم و فنون ۳ دروس ۵ و ۸)

۴۳. گزینه ۲ درست است.

—	U	U	—	—	U	U	—	—	U	—	—	—	—	—	—	—	—	—	U	—
سَرو	ی	ت	دَس	گُل	ر	سَ	شَد	بَا	ت	گَف	بَاد	رَا	نَش	ذَا	اَ	کِ	نَم	خَا	مِی	وَقَد

* توجه داشته باشید شعر نیمایی نیز مانند شعر سنتی ما می‌تواند اختیارات شاعری داشته باشد. چنانچه در این شعر نیز اختیارات مختلفی دیده می‌شود. (علوم و فنون ۳ درس ۱۱)

۴۴. گزینه ۴ درست است.

—	U	U	—	U	—	U	—	—	U	U	—	U	—	U
*	یَار	*	اَغْ	بَا	ر	مِیَخَت	یَا	رَا*	بَ	کِ	فَس	نَ	یَک	بَ
شَد	کُ	بُ	مَن	دِ	جُو	وُ	رَت	غِی	کِ	نَد	مَا	نَ	سِی	بَ

بررسی سایر گزینه‌ها:

- یک نوع اختیار وزنی (ابدال) دو بار آمده است و یک نوع اختیار زبانی (حذف همزه) دو بار آمده است.
- یک نوع اختیار وزنی (آمدن فاعلاتن به جای فعلاتن) دو بار آمده است و یک نوع اختیار زبانی (حذف همزه) پنج بار آمده است.
- در این بیت دو نوع اختیار وزنی «آمدن فاعلاتن به جای فعلاتن» و «بلند بودن هجای پایانی» آمده است ولی فاقد اختیار زبانی است.
- دو نوع اختیار وزنی «ابدال» و «بلند بودن هجای پایانی» و یک نوع اختیار زبانی «حذف همزه» وجود دارد. (علوم و فنون ۳ دروس ۵ و ۸)

۴۵. گزینه ۳ درست است.

الگوی قافیه بر مبنای یکسانی «مصوت + صامت + صامت» است.

بررسی گزینه‌ها:

- مفعول مفاعیل مفاعیل فاعولن یا (مستفعل مستفعل مستفعل مستف) (۱)
- اختیار زبانی: حذف همزه و بلند تلفظ کردن مصورت کوتاه / اختیار وزنی: کیفیت هجای پایانی در مصراع دوم (۲)
- ابیات برگرفته از کارگاه تحلیل فصل ۲ (صفحه ۵۸) علوم و فنون دهم و از «انوری» است که پروین اعتصامی در قطعات خود شیوه سنایی و انوری را پیش می‌گیرد. (ترکیبی)

۴۶. گزینه ۲ درست است.

- ابیات «پ» و «ت» بر این مفهوم اشاره دارند که «روزگاری معشوق توجه بیشتری به عاشق داشته ولی این توجه کمتر شده است.»
- بررسی مفهوم سایر ابیات:
- الف) بیان زیبایی معشوق در جمع و توصیف بلندی زلف یار
- ب) عشق تو هیچ‌گاه از دلم نمی‌رود.
- (علوم و فنون ۱- درس ۳)

۴۷. گزینه ۲ درست است.

- صورت سؤال دارای این مفهوم است که پند و نصیحت در آدم ناهل و بدسرشت اثری ندارد.
- گزینه ۲) دارای مفهومی متضاد آن است و می‌گوید که با تأثیر اندیشه و نظر می‌توان سنگ را بدل به یاقوت کرد.
- گزینه‌های ۱ و ۴ دارای این پیام هستند که تربیت و نصیحت بر افراد ناهل و تاریک‌دل اثری ندارد. گزینه ۲ نیز می‌گوید من تا زمانی که گوش به ترانه و سرود دارم، نصیحت نمی‌شنوم.
- (علوم و فنون ۳- درس ۱۲)

۴۸. گزینه ۴ درست است.

مفاهیم خواسته‌شده به‌ترتیب در ابیات گزینه ۴ دیده می‌شود.

۴۹. گزینه ۲ درست است.

مفهوم بیت سؤال این است که دل شکسته در نزد خدا با ارزش‌تر است و مفهوم بیت گزینه ۲ هم این است که همانگونه که گنج در ویرانه است ارزش در دل شکسته است؛ پس این ابیات قرابت معانی دارند.

بررسی مفاهیم سایر ابیات :

(۱) جاودانگی عشق نافرجام

(۳) قبول ضعف و شکستگی از درون

(۴) فانی بودن تن و باقی بودن دل

(علوم فنون ادبی ۲ - ص ۷۴)

۵۰. گزینه ۳ درست است.

مفهوم بیت سؤال این است که عاشق به دنبال رهایی از بند عشق نیست. بیت‌های «ب» و «پ» نیز به رضایت عاشق از اسارت در کمند عشق اشاره دارند.

بررسی مفاهیم سایر ابیات :

(الف) هجران سزای عاشق دروغین

(ت) گرفتاری و بی اختیاری در عشق

(علوم فنون ادبی ۲ - ص ۲۳)

علوم اجتماعی

۵۱. گزینه ۲ درست است.

بررسی عبارت‌ها:

- متفکرانی که معتقد بودند تنها علم تجربی علم است، علمی مانند فلسفه، اخلاق و علوم دینی را غیرعلمی می‌دانستند و علوم انسانی و اجتماعی را فقط در صورتی که از روش تجربی استفاده کنند، علم تلقی می‌کردند. عبارت اول نادرست است.

(جامعه‌شناسی ۳، درس ۱، صفحه ۲)

- عبارت دوم و سوم درست است. در عبارت دوم توجه داشته باشید که دانش‌ها در دیدگاه اول به رابطه دانش عمومی و دانش علمی کشف واقعیت هستند و بر عکس در دیدگاه دوم که با آن تقابل دارد، خلق و بازسازی واقعیت هستند. (جامعه‌شناسی (۳)

- درس ۱، صفحه ۸)

(جامعه‌شناسی (۳) - درس ۲، صفحه ۱۴)

- رویکرد تبیینی انسان را مانند یک شیء و منفعل (به مثابه شیء در جامعه) می‌پندارد و انسان در رویکرد تفسیری موجودی آگاه (به مثابه آگاهی و معنا) دانسته می‌شود. عبارت چهارم نادرست است. (درس ۴، صفحه ۴۰) (سطح متوسط)

۵۲. گزینه ۴ درست است.

- رشته و علم جغرافی ارتباط بین پدیده‌های اجتماعی و پدیده‌های طبیعی را بررسی می‌کند. (در بخش اول گزینه ۲ و ۴ جغرافی آورده شده یعنی این دو گزینه می‌توانند جواب درست باشند) و تنها شاخه جغرافیای انسانی مستقیماً به مطالعه پدیده‌های اجتماعی می‌پردازد. (جامعه‌شناسی (۳) - درس ۲، صفحه ۱۶).

- سرایت تعریف علم تجربی جهان متجدد به جوامع دیگر (بدون در نظر گرفتن علوم عقلانی و وحیانی) ← رواج یافتن تعاریف متفاوت و گاه متضادی از علم ← ایجاد تعارض در ذخیره دانشی جوامع غیرغربی ← قطع شدن ارتباط دو سویه دانش عمومی و دانش علمی ← حمایت همه‌جانبه نکردن دانش عمومی ← از دانش علمی ← بازماندن دانش علمی از رشد و رونق لازم ← از دست دادن دغدغه و توان لازم برای حل مسائل ومشکلات دانش عمومی

(جامعه‌شناسی (۳) - درس ۱، صفحه ۷)

- جامعه‌شناسی تبیینی با تأکید بیش از اندازه بر نظم و ساختارهای اجتماعی و یکسان دانستن نظم اجتماعی و نظم طبیعی، اراده و خلاقیت انسان‌ها را نادیده می‌گیرد. (جامعه‌شناسی (۳) - درس ۴، صفحه ۳۷) (سطح متوسط)

۵۳. گزینه ۲ درست است.

- برای شما هم پیش آمده که پس از برگشت از دبیرستان بر سر دوراهی قرار گرفته‌اید که بهتر است استراحت کنید و بعد تکالیف درس خود را انجام دهید یا برعکس. قرار گرفتن بر سر دوراهی، ارادی بودن کنش انسان را نشان می‌دهد.

(جامعه‌شناسی (۱) - درس ۱، صفحه ۴)

- بهره‌کشی از کودکان در دوران انقلاب صنعتی به وضعیت کارگران و فقرا در دوره لیبرالیسم اولیه اشاره دارد.

(جامعه‌شناسی (۲) - درس ۹، صفحه ۷۴)

- شوروی و آمریکا، دو ابر قدرت دوران جنگ سرد طی قرن ۲۰ بودند که شوروی، کشورهای اروپای شرقی و چین به‌عنوان مخالفان سرمایه‌داری بلوک شرق را شکل دادند و آمریکا و اروپای غربی به‌عنوان طرفداران سرمایه‌داری بلوک غرب را شکل داده است. (جامعه‌شناسی (۲) - درس ۹، صفحه ۷۷ و ۷۸) (سطح ساده)

۵۴. گزینه ۱ درست است.

- در گزینه ۲ بخش اول و سوم نادرست هستند. آدمیان در بسیاری موارد کنش‌های خود را با توجه به پیامدهای ارادی و غیرارادی آن انجام می‌دهند. (جامعه‌شناسی (۱) - درس ۱، صفحه ۷) - چالش بلوک شرق و غرب از نوع چالش‌هایی بود که درون یک فرهنگ و تمدن پدید می‌آید، نه از نوع چالش‌هایی که بین فرهنگ‌های مختلف، شکل می‌گیرد.

(جامعه‌شناسی (۲) - درس ۹، صفحه ۷۹)

- در گزینه ۳ فقط بخش سوم نادرست است. نتیجه انتقاد مارکس از سرمایه‌داری این بود که در کشورهای سوسیالیستی (نه لیبرالیستی) طبقه جدیدی شکل گرفت که نه براساس ثروت بلکه بر مدار قدرت سازمان می‌یافت. (ردّ گزینه ۳ و ۴)

(جامعه‌شناسی ۲ - درس ۹، پاورقی صفحه ۷۸)

- در گزینه ۴ بخش دوم و سوم نادرست است. رویکرد مارکس نسبت به عالم، رویکردی سکولار (نه سوسیالیستی) بود و در چارچوب همان بنیان‌های فرهنگ غرب به حلّ چالش‌های جامعه خود می‌پرداخت. (جامعه‌شناسی (۲) - درس ۹، صفحه ۷۹) (سطح دشوار)

۵۵. گزینه ۳ درست است.

- اثر انگشت: فردی، ثابت و انتسابی (جامعه‌شناسی (۱) - درس ۸، ص ۶۹)

- چالش‌های اقتصادی، سیاسی، نظامی و بحران‌های معرفتی، معنوی، اخلاقی، عاطفی همگی از درون فرهنگ غرب برمی‌خیزند. علت این چالش‌ها درونی است، نه بیرونی، به همین دلیل فرهنگ غرب نمی‌تواند آن را به دیگران نسبت دهد. از این‌رو وقتی آثار چنین چالش‌هایی در سطح جهان آشکار می‌شود، فرهنگ‌های دیگر برای مهار آن‌ها نباید، به همان راهی بروند که جهان غرب می‌رود و نباید چاره این چالش‌ها و درمان این دردها را از غرب بدانند. بخش دوم گزینه‌های ۲ و ۳ رد می‌شود.

(جامعه‌شناسی (۲) - درس ۱۲، ص ۹۶)

- ساختار اجتماعی را در گروه‌های رسمی مانند سازمان‌ها بهتر می‌توان دید. (جامعه‌شناسی (۳) - درس ۳، ص ۲۳) (سطح متوسط)

۵۶. گزینه ۲ درست است.

- در فرهنگ قرون وسطی، کتاب مقدس و شهود آباء کلیسا معتبرترین راه شناخت جهان بود و شناخت از راه عقل و تجربه نادیده گرفته می‌شد. در دوران رنسانس، این روش معرفتی مورد تردید قرار گرفت و به تدریج به بحران معرفتی انجامید. جهان غرب برای برون رفت از این بحران، وحی و شهود را در شناخت علمی نادیده گرفت و به شناخت از راه عقل و تجربه بسنده کرد. شناخت عقلی جدید نیز بیش از دو سده دوام نیاورد. به همین دلیل در قرن نوزدهم و بیستم، شناخت حسی و تجربی را تنها راه شناخت علمی می‌دانستند. (ردّ گزینه ۱ و ۳ در بخش اول) (جامعه‌شناسی (۲) - درس ۱۲، ص ۹۹)

- طرفداران جامعه‌شناسی تبیینی گمان می‌کنند که همه جوامع، مسیر یکسانی به سوی پیشرفت طی می‌کنند و از جوامع ساده به جوامع پیچیده تبدیل می‌شوند / یعنی همان دیدگاه طولی به سرگذشت جوامع و فرهنگ‌ها (تأیید بخش دوم گزینه‌های ۱، ۲ و ۳)، درحالی‌که واقعیت این است که انسان‌ها می‌توانند جوامع و تاریخ‌های گوناگونی را پدید آورند یعنی همان دیدگاه رویکرد تفسیری به فرهنگ‌ها و دیدگاه عرضی به سرگذشت جوامع و فرهنگ‌ها (ردّ گزینه ۴ که درباره رویکرد تفسیری و دیدگاه عرضی است). (جامعه‌شناسی (۳) - درس ۳، ص ۳۰)

- هویت هر جهان اجتماعی، براساس عقاید، آرمان‌ها و ارزش‌های کلان آن جهان اجتماعی شکل می‌گیرد و قواعد، هنجارها و نمادهای آن متناسب با عقاید، آرمان‌ها و ارزش‌ها سامان می‌یابند. (جامعه‌شناسی (۱) - درس ۸، ص ۷۲) (سطح دشوار)

۵۷. گزینه ۴ درست است.

- قرن بیستم را قرن انقلاب‌های آزادی بخش می‌دانند. (جامعه‌شناسی (۲) - درس ۱۴، ص ۱۱۸)

- در اواخر قرن بیستم، نقد همانندسازی. (جامعه‌شناسی (۳) - درس ۸، ص ۸۹)

- با ظهور جهان متجدد و در دوره مدرن با شکل‌گیری دولت - ملت‌ها، ناسیونالیسم پیدا شد. (جامعه‌شناسی (۳) - درس ۸، ص ۸۷)

- در دورهٔ پسامدرن، تکثر، تنوع و حتی بی‌ثباتی و تغییرات مداوم هویت‌ها، مطلوب دانسته شد و هویت ملی و وحدت و ثبات و استمرار همراه با آن، نامطلوب پنداشته شد. (جامعه‌شناسی (۳) - درس ۸، ص ۸۹) (سطح دشوار)

۵۸. گزینه ۴ درست است.

الف) اشتراک انقلاب‌های کوبا، الجزایر، هند، چین (انقلاب‌های آزادی‌بخش): در مقابله با استعمار قدیم و حذف کارگزاران مستقیم غرب موفق می‌شدند ولی در قطع وابستگی اقتصادی و فرهنگی، توفیقی نداشتند. با حمایت بلوک شرق و در برابر بلوک غرب شکل می‌گرفتند. اغلب با جنبش‌های چریکی چپ شکل می‌گرفتند و در چارچوب نظریه‌های چپ
ب) (مدل لیبرالی) تفاوت‌های افراد مانند توان جسمی و ذهنی، انگیزه و مهارت برجسته می‌شود: طرفداران قشر بندی اجتماعی معتقدند که نابرابری‌های اجتماعی نتیجه تفاوت‌ها یا نابرابری‌های طبیعی‌اند؛ بنابراین عادلانه‌اند.
پ) افتراق جامعه‌شناسی انتقادی و تفسیری: تأکید بر ضرورت انتقاد علمی از ساختارهای سرکوبگر.
ت) مشکل عدالتخانه: این بود که رفتار عادلانه را به کسانی تحمیل می‌کرد که با معیارهای الهی به قدرت نرسیده بودند.
(جامعه‌شناسی (۲) - درس ۴، ص ۱۱۹ و ۱۲۰) / (جامعه‌شناسی (۳) - درس ۷، ص ۷۷ و ۷۸) (سطح دشوار)

۵۹. گزینه ۴ درست است.

- لازمهٔ شناخت پدیده‌های اجتماعی، شناخت درست و توأمان تفاوت‌های فردی - اجتماعی و وجوه مشترک انسان‌هاست.
- تنوع و تکثیر معانی موجب پیچیدگی کنش‌های انسانی و دشواری فهمیدن معانی آن‌ها می‌شود؛ بنابراین برای فهم کنش انسان‌ها باید به سراغ روش‌های کیفی رفت که این تنوع و تفاوت‌ها را در نظر می‌گیرد.
- برخی کشورهایی که زیر نفوذ بلوک غرب بودند، دولت غاصب اسرائیل را به رسمیت می‌شناختند و یا با آن سازش می‌کردند.
- مهم‌ترین پیامد انقلاب اسلامی ایران در جهان اسلامی ایران در جهان اسلام، جنبش‌ها و انقلاب‌های گستردهٔ مردم در کشورهای عربی از سال ۱۳۸۹ هـ. ش است که تاکنون به سقوط قدرت‌های سیاسی در چهار کشور عربی منجر شده است.
- آرمان‌های جهان اجتماعی در ارزش‌ها متبلور می‌شود. (جامعه‌شناسی (۱) - درس ۷ - ص ۱۶) - (جامعه‌شناسی (۲) - درس ۱۵ - ص ۷، ۱۲ و ۱۲۹) (جامعه‌شناسی (۳) - درس ۵، ص ۴۷ و ۱۵۰) (سطح متوسط)

۶۰. گزینه ۴ درست است.

برسی عبارت‌های نادرست:

الف- فهم هر کنش مستلزم دسترسی به معنای ذهنی (فردی) و معنای فرهنگی (اجتماعی) نهفته در آن است.
ب- ارزش‌هایی که مردم یک جامعه از آن جانب‌داری می‌کنند و رعایت آن‌ها را لازم می‌دانند اما در عمل ممکن است برخی از آن‌ها را نادیده بگیرند، قلمرو آرمانی جهان اجتماعی را شکل می‌دهد.
(جامعه‌شناسی (۱) - درس ۷، ص ۵۲ و ۵۵؛ جامعه‌شناسی (۳) - درس ۵، ص ۴۹ و ۵۰) (سطح متوسط)

۶۱. گزینه ۱ درست است.

- روش ابن‌خلدون در علوم اجتماعی مشابه روشی است که چهارصد سال بعد، آگوست کنت در جامعه‌شناسی تبیینی به کار گرفت شاید به همین دلیل غربیان ابن‌خلدون را بیش از سایر متفکران اجتماعی مسلمان می‌شناسند.
- سیاست، مجموعه روش‌هایی است که هر واحد اجتماعی برای تحقق اهداف جمعی به کار می‌گیرد.
- جهان اجتماعی که آگاهی به همراه عمل و عمل توأماً به آگاهی دارد زنده است و سایر نشانه‌ها چون همبستگی، تعاون و همکاری، امید و اطمینان توجه به آینده و برنامه‌ریزی برای آن را به دنبال می‌آورد.
(جامعه‌شناسی (۳) - درس ۶، ص ۵۸ و ۶۰؛ درس ۹، ص ۱۱۰) (سطح متوسط)

۶۲. گزینه ۲ درست است.

- هر کنش سیاسی، یا به قصد تغییر وضع موجود انجام می‌شود یا با هدف حفظ آن. اگر تمایل به حفظ وضع موجود باشد، هدف، پیشگیری از تغییری است که وضعیت را «بدتر» می‌کند و هرگاه تمایل به تغییر وجود داشته باشد، هدف، ایجاد وضعیت «بهتر» است.
- «معرفة الله سبحانه اعلی المعارف» شناخت خداوند، عالی‌ترین شناخت‌هاست؛ «معرفة النفس انفع المعارف» خویش‌شناسی مفیدترین دانش است.
- از نظر علامه طباطبائی عقل عملی به انسان در انجام عملش یاری می‌رساند. و در این مسیر پدیده‌هایی را ایجاد می‌کند که در علوم اجتماعی بررسی می‌شوند. او چنین پدیده‌ای را که با قرارداد و اعتبار عقل عملی ایجاد می‌شوند، اعتباریات می‌نامد.
(جامعه‌شناسی (۳) - درس ۶، ص ۶۵ - درس ۹، ص ۹۹ - درس ۱۰، ص ۱۱۵) (سطح متوسط)

۶۳. گزینه ۳ درست است.

- مورد نکوهش دیگران قرار گرفتن پس از سیگار کشیدن در سالن سینما و تئاتر: پیامد ارادی
- شیوع بیماری‌های تنفسی و ریوی: پیامد غیرارادی (طبیعی)
- رابطه دو سویه نظم و آزادی در جهان اجتماعی: پیامدهای الزامی جهان اجتماعی
- ملاک تعیین حقیقت از دیدگاه فارابی: اراده الهی
- حذف فیزیکی اعراب مسلمان و آوره کردن آن‌ها توسط رژیم اشغال‌گر قدس: ابعاد هویتی جمعیت (جامعه‌شناسی (۱) - درس ۱، ص ۸ و درس ۶، ص ۴۵ و درس ۱۵، ص ۱۲۱ و درس ۱۶ ص ۱۳۰) (سطح متوسط)

۶۴. گزینه ۳ درست است.

- علل تحولات فرهنگی به دو دسته درونی و بیرونی تقسیم می‌شود.
- علل درونی یا به ابداعات و نوآوری‌های مثبت و منفی افراد و اعضای جهان اجتماعی برمی‌گردد یا به کاستی‌ها و بین نسبت‌های موجود در هویت فرهنگی جهان اجتماعی
- برخی از متفکران اجتماعی، از پیدایش سیاست هویت به باز شدن جعبه پاندورا یاد می‌کنند.
- اگر جهان اجتماعی متناسب با نیازهای معنوی و روحی افراد عمل نکند به پرسش‌های آن‌ها درباره معنای زندگی و مرگ پاسخ ندهد از این پرسش‌ها غفلت کند یا به پوچ‌انگاری برسد نشاط زندگی را از دست می‌دهد و با انواع مختلف آسیب‌ها مانند یأس - ناامیدی و خودکشی افراد روبه‌رو می‌شود.
- (جامعه‌شناسی (۲) - درس ۱۱، ص ۹۳ / جامعه‌شناسی (۱) - درس ۱۶، ص ۱۲۷ / جامعه‌شناسی (۳) - درس ۸، ص ۸۹) (سطح دشوار)

۶۵. گزینه ۱ درست است.

- راه گسترش هر فرهنگ: شناختن (اندیشیدن)، پذیرفتن و عمل کردن.
- شاخص و نشانه جهان اجتماعی متجدد: کاهش جمعیت
- تزلزل فرهنگی: هنگامی رخ می‌دهد که عقاید، آرمان‌ها و ارزش‌هایی که هویت فرهنگی جهان اجتماعی را می‌سازند مورد تردید قرار گیرند و ثبات و استقرار خود را در زندگی مردم از دست بدهند.
- محور اصلی مباحثات و سیاسی: در اواخر قرن بیستم هویت به‌جای قشربندی و کشمکش طبقاتی شد.
- (جامعه‌شناسی (۳) - درس ۱۱، ص ۹۱ و درس ۱۶، ص ۱۲۷) (سطح متوسط)

روانشناسی

۶۶. گزینه ۲ درست است.

- می‌توان به پیچیدگی پژوهش‌های مربوط به انسان رعایت مسائل اخلاقی تأثیر ارزش‌ها در نوع نگاه و تفسیر پدیده‌های انسانی همواره روش علمی را تحت تأثیر خود قرار می‌دهد نه مفاهیم طرح‌شده در کاربردی‌ترین تعریف روش‌های علمی؛ پس بنابراین گزینه ۲ درست است. (درس ۱؛ سطح دشواری: آسان)

۶۷. گزینه ۴ درست است.

- اشاره متن سؤال به قرار دادن افراد در روی پل عابر پیاده و جمع‌آوری اطلاعات در مورد واکنش آن‌ها در این مکان است واکنش افراد در هنگام ترس بروز می‌کند از طریق مشاهده جمع‌آوری می‌شود؛ پس گزینه‌ای درست است که در آن به ویژگی‌های روش مشاهده اشاره شده باشد هر یک از گزینه‌های ۱، ۲، ۳ اشاره به ویژگی‌های روش‌های پرسشنامه و مصاحبه دارد اما گزینه ۴ اطلاعاتی که از طریق روش مشاهده جمع‌آوری می‌شود می‌تواند منبعی برای تدوین فرضیه‌های پژوهش باشد. (درس ۱؛ سطح دشواری: متوسط)

۶۸. گزینه ۱ درست است.

- فاصله گرفتن نوجوانان از والدین مربوط به رشد اجتماعی در این دوره و علت آن افزایش نیاز آن‌ها به مستقل شدن است. (درس ۲؛ سطح دشواری: متوسط)

۶۹. گزینه ۳ درست است.

نکته مهم در دوره نوجوانی اشاره به رابطه مشارکتی و تعاملی بین فرزندان و والدین است. فرزندان باید در تصمیم‌گیری‌های والدین مشارکت داشته باشند که در هفت سال سوم صورت می‌گیرد. از دیدگاه پیامبر اکرم (ص) فرزندان در هفت سال دوم مطابق خواسته‌های والدین عمل می‌کنند یا از آن‌ها اطاعت می‌کنند. که از دیدگاه روان‌شناسان با مرحله کودکی دوم مطابقت دارد. استفاده از حس تقلید کودکان در هفت سال اول زندگی برای ترغیب آنان به انجام رفتارهای ارزشی، روش غیرمستقیم است که مطابق با مراحل طفولیت و کودکی اول از دید روان‌شناسان است. درک و آگاهی از طریق آموزش مربوط به دوره کودکی دوم است. (درس ۲؛ سطح دشواری: متوسط)

۷۰. گزینه ۴ درست است.

- گوش به زنگی و جست‌وجو از کارکردهای توجه هستند گوش به زنگی فرد با دقت منتظر می‌ماند تا محرک هدف را که ممکن است در زمان نامشخص ظاهر شود تشخیص داده و بیابد زمان ظاهر شدن محرک هدف نامشخص است.
- در جست‌وجو برای پیدا کردن هدف به‌طور فعال به جست‌وجو می‌پردازد. محرک هدف پیاده شدن در ایستگاه هشتم است و این فرد آن را از دست داده است. (درس ۳؛ سطح دشواری: متوسط)

۷۱. گزینه ۲ درست است.

توپ‌های خاکستری و سیاه را با هم می‌بینیم و اصل مشابهت را نشان می‌دهند. و حرف «اس» را به‌صورت کامل می‌بینم که به اصل تکمیل اشاره شده است. (درس ۳؛ سطح دشواری: متوسط)

۷۲. گزینه ۲ درست است.

رمزگردانی همواره به‌صورت شنیداری است اما اگر رمزگردانی دیداری را با آن همراه سازیم رمزگردانی قوی‌تر خواهد بود. برای شکل‌گیری حافظه قوی باید توجه خود را بر اطلاعات متمرکز کنیم و به آن‌ها توجه دقیق داشته باشیم. (درس ۴؛ سطح دشواری: متوسط)

۷۳. گزینه ۳ درست است.

این خاطره که وجود نداشته است و اتفاق نیفتاده یادآوری شده، یعنی خطای حافظه صورت گرفته و به‌عنوان حافظه کاذب معرفی می‌گردد. (درس ۴؛ سطح دشواری: آسان)

۷۴. گزینه ۳ درست است.

توضیح ذکر شده در گزینه ۳، مربوط به روش بارش مغزی است. (درس ۵؛ سطح دشواری: آسان)

۷۵. گزینه ۱ درست است.

برای پاسخ به این پرسش باید به تفاوت استادکار مکانیک و فردی که به تازگی رانندگی را یاد گرفته توجه کنیم. تفاوت این دو نفر در میزان تجربه آن‌ها در مورد خودرو است. اطلاعات و تجربه استادکار بیشتر است به همین دلیل هنگام خاموش شدن خودروی در حال حرکت، عملکرد بهتری دارد. در واقع اثر تجربه گذشته (انتقال) یکی از عوامل مؤثر در حل مسئله است. (درس ۵؛ سطح دشواری: ساده)

۷۶. گزینه ۴ درست است.

این افراد قادر به کنترل هیجانات خود نیستند و به‌طور مداوم با شکست در تصمیم‌گیری روبه‌رو می‌شوند مانند مربی فوتبالی که به‌دلیل ابراز احساسات منفی تماشاگران بهترین بازیکن خود را تعویض می‌کند. (درس ۶؛ سطح دشواری: دشوار)

۷۷. گزینه ۴ درست است.

در تصمیم‌گیری بیشتر با اولویت‌ها سروکار داریم. (درس ۶؛ سطح دشواری: آسان)

۷۸. گزینه ۱ درست است.

زیرا اگر هدف به‌طور دقیق مشخص شده باشد، احتمال انحراف از مسیر دستیابی به هدف کاهش می‌یابد. در گزینه‌های ۲ و ۳ هدف به‌طور دقیق تعریف شده است. اما در گزینه ۱ مشخص نشده است که چند صفحه از کتاب و در عرض چه مدت باید خوانده شود. (درس ۵؛ سطح دشواری: دشوار)

۷۹. گزینه ۳ درست است.

مستقل بودن رفتار از خود رفتار به درماندگی آموخته‌شده، منجر می‌گردد. (درس ۷؛ سطح دشواری: آسان)

۸۰. گزینه ۱ درست است.

عبارت ذکرشده مربوط به آشنایی نسبی با محرک و موضوع مورد توجه در بخش عوامل، مانع تمرکز است. (درس ۳؛ سطح دشواری: آسان)

عربی

۸۱. گزینه ۴ درست است.

- «ذو فَضْلٍ عَلَى النَّاسِ»: دارای بخشش بر مردم (ردّ گزینه‌های ۱ و ۲ و ۳)
- «أَكْثَرُ»: بیشتر (ردّ گزینه ۱)
- «لَا يَشْكُرُونَ»: سپاسگزاری نمی‌کنند. (ردّ گزینه‌های ۱ و ۲) (عربی (۳) - درس ۱)

۸۲. گزینه ۱ درست است.

- «هَذَا»: وجود دارد (ردّ گزینه‌های ۳ و ۴) / «قَدْ تَعَرَّفْتُ»: گاهی می‌شناسد (ردّ، گزینه‌های ۳ و ۴)
- «غریزه»: مفرد است. (ردّ گزینه ۲)
- «كانت تستعمل»: به کار می‌گرفتند؛ ماضی استمراری (ردّ گزینه‌های ۲ و ۴)
- کلمه «توانستند» در گزینه ۴ اضافه است! (عربی (۲) - ترکیبی درس ۵ / عربی (۲) - درس ۷ / عربی (۳) - درس ۲ و ۳)

۸۳. گزینه ۲ درست است.

- «ما أَحْسَنَ»: چه نیکوست (ردّ گزینه‌های ۱ و ۴) - همگی در گزینه‌های ۱ و ۴ اضافی است.
- «بِئْتَنَّا»: محیط زیست ما (ردّ گزینه ۳ و ۴) - «تَنْظِيفُ»: تمیز کردن (ردّ گزینه‌های ۳ و ۴)
- «نَعِيشُ»: زندگی می‌کنیم (ردّ گزینه‌های ۳ و ۴) - «موظف خواهیم شد» در گزینه ۴ نادرست است.
- جمله دوم مستثنی‌منه ندارد و اگر مثبت معنی شود، باید کلمه فقط به قبل از مستثنی اضافه شود. (ردّ گزینه ۴)
- (ترکیبی عربی (۳) - درس ۲ و ۳)

۸۴. گزینه ۳ درست است.

- «كَانَ ... قَدْ تَقَدَّمُوا»: ماضی بعید: پیشرفت کرده بودند (ردّ گزینه‌های ۱ و ۲) / العلوم جمع است؛ (ردّ گزینه ۱)
- «الْفُرْصُ»: فرصت‌ها (ردّ گزینه ۴) / «اِسْتِفَادَةُ»: مفعول مطلق نوعی با مضاف الیه: «الْأَنْكِيَاءُ» همچون هوشمندان (ردّ گزینه ۴)
- (عربی (۲) - درس ۷ / عربی (۳) - درس ۴)

۸۵. گزینه ۱ درست است.

- «لَيْتَ»: کاش، ای کاش (ردّ گزینه‌های ۲ و ۳)
- «أَنْ نَنْجَحَ»: که موفق شویم (ردّ گزینه‌های ۲ و ۴)
- «و نحنُ ...»: و او حالیه: در حالی که (ردّ گزینه ۴)
- «أَمِلُونَ»: امیدواران، آرزومندان (با توجه به خبر بودن برای نحن) - (امیدواریم، آرزو داریم)
- «لَعَلَّ»: شاید، امید است (ردّ گزینه‌های ۲ و ۳)
- «لَا نَتَوَكَّلُ إِلَّا عَلَى اللَّهِ»: فقط بر خداوند توکل کنیم، یا، جز بر خداوند توکل نکنیم. (ردّ گزینه‌های ۲ و ۴)
- (ترکیبی عربی (۳) - درس‌های ۱ تا ۳ / عربی (۲) - درس ۲)

۸۶. گزینه ۲ درست است.

- اشکال گزینه‌ها:
- ترجمه گزینه (۱): باید به آفرینش بیندیشند و نباید در آفریدگار تفکر کنند.
- (۳) «تَزَرَّعَ»: بکاری / «تَحَصَّنُ»: درو می‌کنی
- (۴) اگر صبرکنی در زندگی خود موفقیت را به دست می‌آوری! (عربی (۲) - درس ۳)

۸۷. گزینه ۴ درست است.

«يَعْرِفُ»: فعل شرط؛ مضارع التزامی معنی می‌شود. فَلْيَمْنَحْ حرف «ل» امر است معنی «باید» می‌دهد. (باید بخشید)
«لِيَحْصُلَ عَلَيْهِ»: تا بدان دست یابد. (عربی (۲) - درس ۶)

۸۸. گزینه ۳ درست است.

مرا قرار ده: «اجْعَلْنِي» (ردّ گزینه‌های ۴ و ۲)
درس‌هایم: دروسی (ردّ گزینه‌های ۴ و ۱)
نیکوترین: «أَحْسَن» (ردّ گزینه‌های ۱ و ۲)
بندگان درستکارت: «عِبَادُكَ الْمُخْلِصِينَ» (ردّ گزینه‌های ۴ و ۲) (عربی (۱) - درس ۸ / عربی (۲) - درس ۱)
ترجمه متن:

با وجود اینکه ماه بسیار از ما دور است، جاذبه آن بر زمین محسوس است. جاذبه ماه نیروی اصلی‌ای است که جزرومد را بر همه سواحل باعث می‌شود. و هر روز دوبار بالا رفتن آب اقیانوس‌ها اتفاق می‌افتد و دو بار نیز پایین آمدن آن (جزر) رخ می‌دهد به واسطه ماه که از یک طرف اقیانوس‌ها و دریاهای زمین دور می‌شود!
از ماه نوری ارسال نمی‌شود (منتشر نمی‌شود)، بلکه نور را از خورشید منعکس می‌کند. و می‌توانیم از این مسئله مطمئن شویم آن هنگام که زمین بین خورشید و ماه قرار می‌گیرد، در این زمان خسوف ماه رخ می‌دهد! و بعضی وقت‌ها ماه میان خورشید و زمین واقع می‌شود و کسوف خورشید روی می‌دهد! (ترکیبی عربی (۱)، (۲)، (۳))

۸۹. گزینه ۳ درست است.

ترجمه گزینه‌ها :

- ۱- و در آسمان نشانه‌هایی است برای افرادی که می‌اندیشند!
- ۲- بی‌شک حرکت ماه و زمین از آفرینش خداوند است برای اداره کردن کارها!
- ۳- هنگامی که ماه بین زمین و خورشید واقع می‌شود خسوف اتفاق می‌افتد! (این حالت کسوف است)
- ۴- جاذبه ماه هر روز بر زمین تأثیر می‌گذارد!

۹۰. گزینه ۴ درست است.

- ۱- هنگامی که ماه از زمین دور می‌شود خسوف رخ می‌دهد!
- ۲- هنگامی که خورشید از زمین و ماه دور می‌شود، آب بالا می‌آید!
- ۳- نیروی اصلی که مدّ را باعث می‌شود همان باد شدید است!
- ۴- ماه نیروی جاذبه‌ای دارد که آب را به یک جهت دریا می‌کشد!

۹۱. گزینه ۱ درست است.

ترجمه گزینه‌ها:

- ۱- ماه همچون آئینه عمل می‌کند و اشعه سیاره دیگری را منعکس می‌کند!
- ۲- هیچ جاذبه‌ای در زمین حس نمی‌شود جز جاذبه ماه!
- ۳- امکان دارد ماه هر روز بین زمین و خورشید قرار گیرد!
- ۴- هنگامی که خسوف ماه رخ می‌دهد (ماه می‌گیرد) زمین در تاریکی فرو می‌رود!

۹۲. گزینه ۲ درست است.

اصلاح گزینه پاسخ:

«محسوسة»؛ معرب است!

۹۳. گزینه ۲ درست است.

باب «تفعیل» نادرست، باب «تَفْعُل» است!

۹۴. گزینه ۲ درست است.

«المُوصُوف» اسم مفعول ثلاثی مجرد بر وزن «مَفْعُول» است و حرف «م» باید مفتوح «-َ» باشد در نتیجه «مُوصُوف» درست است.

۹۵. گزینه ۴ درست است.

توضیح: سؤال گزینه‌ای را خواسته است که جمله‌ای داشته باشد تا قبلیش را توضیح دهد (یعنی جمله وصفی که اسم نکره را توضیح می‌دهد).
بررسی گزینه‌ها:

- ۱- «يُتَّخَذُ» فعل مجهول مضارع و خبر برای اسم معرفة قبل خود است.
- ۲- «تُشَاهِدُ»: جواب شرط است.
- ۳- «و هو مَخْبُوءٌ»: واو حالیه و جمله بعدش حالیه است که حالت را بیان می‌کند.
- ۴- «عِلْمٌ» اسم نکره و «تَنْفَعُ» جمله وصفی است که توضیحی در مورد «عِلْمٌ» است. (عربی (۲) - درس ۵)

۹۶. گزینه ۱ درست است.

توضیح: «أَعْيَى» فعل امر مخاطب و نون قبل از «ی» وقایع است و «ی» مفعول است: «مرا یاری کن»، در صورتی که «سَاعَدَ وَ نَصَرَ» دو فعل ماضی هستند و مفهوم درخواست ندارند، «سَاعَدْنِي وَ أَنْصُرْنِي» به صورت امر مخاطب درست هستند. (عربی (۳) - درس ۵)

۹۷. گزینه ۴ درست است.

توضیح: در جای خالی اول صفت به کار می‌رود و با توجه به «الطَّلَابَ» که اسم حرف مشبّه بالفعل «إِنَّ» است باید منصوب به «ی» باشد. (ردّ گزینه ۱ و ۳)
در جای خالی دوم باید خبر «إِنَّ» و مرفوع به «و» بیاید. (ردّ گزینه‌های ۲ و ۳)
در جای خالی سوم باید مضاف الیه و مجرور به «ی» بیاید. (ردّ گزینه‌های ۱ و ۲)
*دقت کنید که جمع مذکر سالم در حالت رفع با «و» و در حالت نصب و جرّ با «ی» می‌آید. (ترکیب عربی (۱) - درس ۶ / عربی (۳) درس ۱)

۹۸. گزینه ۳ درست است.

اشکال گزینه‌ها:

- ۱- فعل «أُطْلِقَ» درست مجهول نشده است. («أُطْلِقَ» درست است).
- ۲- نائب فاعل «احترامَ» مرفوع نشده و مضاف الیه آن بی‌مورد مرفوع شده «المعلّمون» / «احترامَ المعلّمین» درست است.
- ۴- زیرا «البنّت» نایب فاعل مفرد مؤنث است که به غلط فعل مجهول مفرد مذکر ذکر شد (يُنْصَحُ) «تُنْصَحُ البِنْتُ ...» درست است. (عربی (۱) - درس ۷)

۹۹. گزینه ۳ درست است.

بررسی گزینه‌ها:

- ۱- «ك» در «كَالطَّيُورِ»، خفّاش را به پرندگان دیگر تشبیه کرده است.
- ۲- «كَأَنَّ»؛ برای تشبیه است و آن‌ها را به زرافه تشبیه کرده است!
- ۳- «كَأَنَّ»؛ برای تشبیه نیست و معنای «ظنّ و شکّ و گمان» را دارد. (گویا)
- ۴- «ضَحَكَ»: مفعول مطلق نوعی است و بعدش مضاف الیه آمده است، و مفعول مطلق مانند ادات تشبیه ترجمه می‌شود. (مانند، همانند، چون، همچون! «همچون کودکان»)
(ترکیبی عربی (۱) - درس ۸ / عربی (۳) - درس ۱ و ۴)

۱۰۰. گزینه ۲ درست است.

«وَعَاءٌ» مستثنی منه و «وَعَاءٌ» مستثنی است. (ظرف دانش از ظرف‌های دیگر استثناء شده است).
بررسی سایر گزینه‌ها:
۱- «بِالسَّوَاءِ»: جار و مجرور و مستثنی است.

- نگته : اگر مستثنی جار و مجرور باشد، حتما، مستثنی منه در جمله قبل از «إِلَّا» ذکر نشده است؛ مگر اینکه همان حرف جرّی که بعد از إِلَّا آمده، در جمله قبل از إِلَّا هم بر سر اسمی بیاید، که در این صورت آن جار و مجرور قبل از إِلَّا، مستثنی منه می شود.
- ۳- «لَا يَمُوتُ» فعل و جمله قبل از إِلَّا فاعل ندارد، پس مستثنی منه فاعل بوده که ذکر نشده است.
- ۴- «لَمْ يَكُنْ» از افعال ناقصه است و احتیاج به اسم و خبر دارد. «الغاضبُ» اسم کان و مرفوع و جمله قبل از «إِلَّا» خبر کان ندارد، پس مستثنی منه خبر کان بوده که ذکر نشده است. (عربی (۳) - درس ۳ / جملات ترکیبی دوازدهم)

تاریخ

۱۰۱. گزینه ۲ درست است.

واژه «تاریخ»، دارای معانی مختلفی است.

پ) گاهی منظور از آن، مجموعه حوادث و رویدادهایی است که فرد یا جامعه از سر گذرانده است؛ مانند «تاریخ ایران» که منظور از آن، مجموعه حوادثی است که در زمان گذشته بر سر مردم ایران آمده است.

الف) گاهی واژه تاریخ در نوشته ها و زبان علمی به کار می رود و منظور از آن علم و روش علمی است که به وسیله آن، رویدادهای گذشته براساس شواهد و مدارک، مطالعه و تحلیل می شوند؛ مثلاً تاریخ روابط اقتصادی ایران و هند در دوران اشکانیان

ب و ت) گاهی نیز منظور از تاریخ، تعیین روز و ماه و سال است؛ یعنی همان تقویم سالانه که همه با آن آشنا هستند.

(تاریخ (۱) - درس ۱، ص ۲؛ سطح دشواری: آسان)

۱۰۲. گزینه ۳ درست است.

وقایع هند به ترتیب عبارت اند از:

- داریوش هخامنشی قسمت هایی از شمال غرب هند را تصرف کرد.
- اسکندر مقدونی بخش هایی از هند را تصرف کرد.
- چندرا گوپتا علیه یونانیان شورش کرد.
- سلسله موری را تأسیس کرد.
- سلسله موری دچار ضعف شد.
- سلسله گوپتا قدرت گرفت. (تاریخ (۱) - درس ۷ - ص ۴۵؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۰۳. گزینه ۱ درست است.

شکل گیری: دو حکومت ایلام و ماد به هم شبیه است. فرمانروایان سومری و آکدی پیایی به سرزمین ایلامی ها لشکرکشی می کردند. این تاخت و تازها، سرانجام سبب شد که حاکمان کوچک و مستقل ایلامی با یکدیگر متحد شوند و پادشاهی ایلام را تأسیس کنند.

(تاریخ (۱) - درس ۸ - ص ۷۶)

یورش ها و غارت گری های پیایی آشوریان، زمینه اتحاد قبایل پراکنده ماد را فراهم آورد. رؤسای این قبایل، یکی از بزرگان مادی به نام دهیوک را به پادشاهی برگزیدند. (تاریخ (۱) - درس ۹، ص ۸۱)

ضعف و سقوط: دو حکومت هخامنشی و ساسانی به هم شبیه است. خاندان هخامنشی از زمان پادشاهی اردشیر دوم دچار تفرقه درونی شد. حکومت هخامنشی در شرایطی که در نتیجه اختلافات و قتل های درباری ضعیف شده بود، در اثر عامل خارجی یعنی حمله اسکندر مقدونی سقوط کرد. (تاریخ (۱) - درس ۹، ص ۸۷ و ۸۸)

بزرگان بر خسرو پرویز شوریدند و به دستگیری پسرش شیرویه او را از بین بردند. پس از قتل خسرو پرویز، رقابت و کشمکش در درون دربار ساسانی با شدت بیشتری ادامه یافت. حکومت ساسانی در شرایطی که در نتیجه کشمکش های درباری ضعیف شده بود، در اثر عامل خارجی یعنی حمله اعراب مسلمان سقوط کرد. (تاریخ (۱) - درس ۱۰، ص ۹۸؛ سطح دشواری: دشوار)

۱۰۴. گزینه ۴ درست است.

بررسی گزینه درست:

در زمان هخامنشیان با افزایش فتوحات و توسعه تشکیلات حکومتی، نابرابری های اجتماعی و اقتصادی میان گروه حاکم و مردم عادی افزایش یافت.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) مربوط به اقوام آریایی مهاجر به ایران است.

(۲) با وجود اسیران دوره اشکانیان، اشاره‌ای به شکل‌گیری طبقه بردگان در این دوره نشده است.

(۳) موبدان خود از عوامل تشدید نابرابری بودند.

(تاریخ (۱) - درس ۱۲، ص ۱۰۹)

۱۰۵. گزینه ۱ درست است.

توجه: طبری از روش روایی و سال‌شماری بهره برد.

مسعودی از روش تحلیلی و موضوعی بهره برد.

دینوری از روش ترکیبی بهره برد.

بنابراین در گزینه ۲ شخصیت (الف) نادرست است و در گزینه ۳ هر دو مورد نادرست است و در گزینه ۴ روش مسعودی موضوعی است، نه سال‌شماری.

نکات تکمیلی:

- تاریخ‌نگاری روایی ← در این روش، تاریخ‌نگاران بدون هیچ دخل و تصرفی در روایت‌ها، عیناً آن‌ها را ذکر می‌کردند.

روایت‌های مختلف و متعدد درباره موضوع واحد را با آوردن اسناد، ذکر می‌کنند. (طبری - گزینه ۱ و ۳)

- تاریخ‌نگاری ترکیبی ← مورخ در این روش به‌جای ذکر همه روایت‌ها درباره یک موضوع، با مطالعه و مطابقت دادن همه

روایت‌ها، یک گزارش از مجموع آن‌ها تنظیم می‌کند. (دینوری - گزینه ۲)

- تاریخ‌نگاری تحلیلی ← مورخ در این روش، با بررسی موشکافانه تمام اخبار و روایت‌های مربوط به یک رویداد و نقد آن‌ها،

علل، آثار و پیامدهای آن واقعه را تحلیل و تفسیر می‌کند. (مسعودی - گزینه ۴)

(تاریخ (۲) - درس ۲، ص ۱۷ و ۱۸؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۰۶. گزینه ۳ درست است.

برخی از سلسله‌ها نظیر آل بویه و سلجوقیان به بغداد دست یافتند. سلطان محمد خوارزمشاه، با وجود تیرگی روابط با خلافت،

به‌دلیل سرمای همدان نتوانست به بغداد حمله کند. (تاریخ (۲) - درس ۷ - ص ۷۰؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۰۷. گزینه ۴ درست است.

ترتیب زمانی وقایع:

۱- بنیان‌گذاری دانشگاه الازهر توسط فاطمیان در قاهره (۳۵۹ ق. (پ)

۲- اوج قدرت سیاسی و شکوفایی فرهنگی فاطمیان در دوران مُسْتَنْصِر (۴۲۷ تا ۴۸۷ ق. (الف)

۳- پایان دادن به حکومت مسلمانان در اندلس توسط مسیحیان (۸۹۸ ق. (ب)

(تاریخ (۲) - درس ۶ و ۷، ص ۶۴، ۷۴ و ۷۶؛ سطح دشواری: دشوار)

۱۰۸. گزینه ۳ درست است.

بررسی عبارت‌های نادرست:

(ب) یکی از تحولات مهم دوران ایلخانان و تیموریان رشد قابل توجه تصوف و طریقت‌های صوفیانه بود.

(پ) سلاطین تیموری پیرو مذهب تسنن بودند. در دوران حکومت آنان همچون عصر ایلخانان، شیعیان و صوفیان با محدودیت و

سختگیری خاصی مواجه نبودند و آزادانه فعالیت می‌کردند. (تاریخ (۲) - درس ۱۲، ص ۱۲۷، ۱۳۰؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۰۹. گزینه ۴ درست است.

تأثیر جنگ‌های صلیبی بر رونق و شکوفایی شهرها در ایتالیا پیش از سایر سرزمین‌های اروپایی بود. شهرهای ایتالیایی در آن زمان، سرآمد

شهرهای اروپا در تجارت، بانکداری و صنعت به شمار می‌رفتند. (تاریخ (۲) - درس ۱۶، ص ۱۷۴؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۱۰. گزینه ۳ درست است.

بررسی عبارت‌های نادرست:

(ب) دولت آمریکا پس از استقلال این کشور به‌سوی غرب و کشتار وسیع سرخ‌پوستان که ساکنان و صاحبان صدها ساله اصلی آمریکا

بودند، سرزمین‌های وسیعی را تصاحب کرد. (تاریخ ۳ - درس ۲، ص ۲۷)

پ) در نتیجه وضع قوانین سخت توسط دولت انگلیس و تمایل اشراف آمریکایی به بیرون راندن رقیب و تحریکات فرانسویان، مردم این سرزمین برای رسیدن به استقلال وارد جنگ طولانی با انگلستان شدند. (تاریخ (۳) - درس ۲، ص ۲۶؛ سطح دشواری: دشوار) بقیه موارد بر طبق متن کتاب ص ۲۶ و ۲۷ درست است.

۱۱۱. گزینه ۱ درست است.

با توجه به متن کتاب و ترتیب وقایع به ترتیب زمان وقوع به شرح زیر است:

پ) ماجرای نوز بلژیکی محرم ۱۳۲۳ ق، ۱۲۸۳ شمسی

الف) ماجرای بانک استقراضی روسیه

ب) فلک شدن بازرگانان و بازاریان تهران

ت) تحسن در سفارت انگلستان

نکات تکمیلی:

آغاز حرکت مردم علیه استبداد و پیروزی نهضت مشروطه به ترتیب: (در زمان مظفرالدین شاه)

۱- ماجرای نوز بلژیکی

۲- ناراضایتی مردم ایالت

۳- ماجرای بانک استقراضی روس

۴- افزایش نرخ قند

۵- مهاجرت صغری

۶- مهاجرت کبری (تحسن در سفارت انگلستان) - پیروزی نهضت و تشکیل مجلس شورای ملی.

(تاریخ (۳) - درس ۵، ص ۶۵ و ۶۶)

۱۱۲. گزینه ۴ درست است.

معروفترین گروه‌های مبارزه مسلحانه:

- هیئت‌های مؤتلفه اسلامی: پس از تبعید امام خمینی، به مبارزه مسلحانه ترور سران حکومت پهلوی روی آورد و حسنعلی منصور، نخست‌وزیر وقت، را ترور کرد.

- حزب ملل اسلامی: این گروه با آرمان برپا کردن حکومت اسلامی به نبرد مسلحانه روی آورد اما اعضای آن پیش از هر اقدامی دستگیر و زندانی شدند.

- سازمان مجاهدین خلق: گروهی از جوانان عضو نهضت آزادی بعد از قیام ۱۵ خرداد فعالیت سیاسی را کنار گذاشتند و جنگ مسلحانه رو آغاز کردند. آن‌ها در آغاز تفکر اسلامی داشتند ولی به مرور زمان دچار انحراف فکری شدند و به مارکسیسم تمایل پیدا کردند.

- سازمان چریکی‌های فدایی خلق: این گروه از همان ابتدا با الهام از افکار مارکسیستی به مبارزه مسلحانه روی آوردند و تعدادی از آن‌ها در درگیری با مأموران رژیم یا در زندان به قتل رسیدند. (تاریخ ۳ - درس ۱۰، ص ۱۳۲؛ سطح دشواری: دشوار)

۱۱۳. گزینه ۴ درست است.

بررسی گزینه نادرست:

در تیرماه ۱۳۵۹، تعدادی از افسران وابسته به رژیم پهلوی و هوادار شاپور بختیار، موسوم به «سازمان نقاب»، با پشتیبانی سازمان جاسوسی آمریکا (سیا) و حکومت بعثی عراق کودتایی طراحی کردند.

بقیه گزینه‌ها طبق متن کتاب درست است.

نکات تکمیلی:

توطئه‌ها و تلاش‌های دشمنان داخلی و خارجی:

۱- ایجاد آشوب و ناامنی

۲- ترور شخصیت‌ها و مردم انقلابی

۳- محله نظامی آمریکا به طیس

۴- طراحی کودتا

۵- نفوذ

(تاریخ (۳) - درس ۱۱ - ص ۱۴۵؛ سطح دشواری: متوسط)

جغرافیا

۱۱۴. گزینه ۳ درست است.

الف) شهر شعاعی (ستاره‌ای): در این نوع شهرها، شهر دارای یک مرکز اصلی میدان بوده و خیابان‌ها و شبکه‌های مهم از آن به مرکز به صورت شعاعی منشعب می‌شوند و سایر فضاها، اطراف آن‌ها شکل می‌گیرد. (جغرافیای (۱) - درس ۹ - ص ۸۳)

ب) متداول‌ترین ملاک تشخیص شهر و روستا ملاک جمعیتی است، اما این ملاک در نواحی مختلف دنیا متفاوت است.

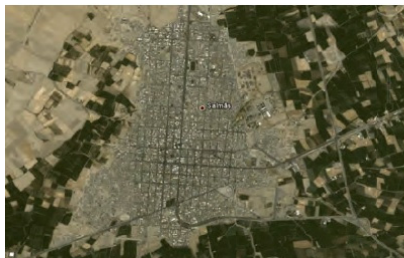
پ) شهر تهران نقش سیاسی - اداری دارد. (جغرافیای ایران (۱) - درس ۹ - ص ۸۷)

نکات تکمیلی:

الف) اشکال شهرها:

- شهر شعاعی (ستاره‌ای)

- شهر شطرنجی: در این شهرها، یک شبکه مستطیل شکل از راه‌های ارتباطی، زمین‌های شهر را به بلوک‌ها و قطعات همسان تقسیم می‌کنند.

- شهرهای خطی: شهری که حول محورهای ارتباطی (ریلی و جاده‌ای) و یا در امتداد رود، دریا و دریاچه به صورت خطی شکل گرفته است.

ب) تفاوت‌های شهر و روستا:

- فعالیت اقتصادی ← مهم‌ترین ملاک - جمعیت فعال در شهر بیشتر در بخش‌های صنعتی و خدماتی
 - میزان جمعیت ← متداول‌ترین ملاک - جمعیت شهر بیشتر از روستا
 - وسعت و فضای سکونت و فعالیت ← در روستاها فضا بازتر و چشم‌اندازهای طبیعی بیشتر و گسترده‌تر و در مقابل در شهرها خانه‌ها و مغازه‌ها گسترده به هم فشرده‌تر و فعالیت‌های متنوع در فضای محدود متراکم شده است.
 - دسترسی به خدمات و تسهیلات ← در شهرها متنوع‌تر و گسترده‌تر
 - فرهنگ و مناسبات اجتماعی ← در روستا به دلیل جمعیت کم، بیشتر است.
- (جغرافیا ۳ - درس ۱ - ص ۶؛ سطح دشواری: آسان)

۱۱۵. گزینه ۳ درست است.

انتشار و انرژی خورشید در سطح زمین یکنواخت نیست میزان تولید مواد آلی گیاهان را می‌توان اندازه‌گیری کرد. انرژی دریافتی روزانه در مناطق نزدیک قطبی حدود ۱۰۰ کالری در سانتی‌متر مربع در مناطق معتدله حدود ۴۰۰ کالری و در مناطق استوایی حدود ۸۰۰ کالری در سانتی‌متر مربع است. بدین ترتیب میزان تولید ترکیبات آلی و توده زیستی حاصل از آن هم به ترتیب در استوا بیشتر و منطقه معتدل کمتر و در قطب باز هم کمتر است. (جغرافیا (۲) - درس ۵ ص ۷۵؛ سطح دشواری: دشوار)

۱۱۶. گزینه ۳ درست است.

ارائه پیشنهادات و خبرهای اولیه در چارچوب مسئله پژوهش مرحله تدوین فرضیه است (مرحله دوم) پس نمی‌توان بعد از آن به (مرحله اول) یعنی مطالعه پیشینه و سابقه موضوع پرداخت. اما مراحل دیگر قابل انجام است؛ زیرا بعد از تدوین فرضیه هستند.

نکات تکمیلی:

مراحل پژوهش در جغرافیا:

- طرح سؤال و بیان مسئله
- تدوین فرضیه
- جمع‌آوری اطلاعات > کتابخانه‌ای
میدانی
- پردازش اطلاعات
- نتیجه‌گیری و ارائه پیشنهادها

(جغرافیای ایران (۱) - درس ۲، ص ۱۰، ۱۱ و ۱۲؛ سطح دشواری: دشوار)

۱۱۷. گزینه ۴ درست است.

شناخت توان‌های محیطی و استفاده بهینه از مکان نیز حالتی مثبت است که در آن بخش‌های اقتصادی به خوبی عمل می‌کنند؛ پس کشاورزی معیشتی، تک‌محصولی و کشور پیرامونی نمی‌تواند مصداق آن باشند. (جغرافیای (۲) - درس ۷ و ۸ - ص ۸۷، ۹۰، ۹۲ و ۱۰۷) - (جغرافیا (۱) - درس ۱۰ - ص ۸۸؛ سطح دشواری: دشوار)

۱۱۸. گزینه ۴ درست است.

«الف» و «ب» با نظریه فضای حیاتی راتزل قابل توضیح هستند و «پ» با نظریه هارتلند مکی‌نند.

نکات تکمیلی:

قدرت و نظریه‌های ژئوپلیتیکی:

نام نظریه ← هارتلند یا قدرت خشکی

۱- مکی‌نند ← در مقاله‌ای با موضوع تولید قدرت، به «خشکی‌ها» توجه کرد.

عقیده وی ← بخش عمده خشکی‌های جهان، سه قاره به هم چسبیده آسیا، اروپا و آفریقا است و جزیره جهانی نام دارد. نظریه ← در جزیره جهانی منطقه خشکی اوراسیا را قلعه جهان دانست و این منطقه برای قدرت‌های دریایی، غیرقابل دسترسی است. عقیده صاحب‌نظران ← برخی معتقدند نظریه هارتلند در سیاست‌های جنگ طلبانه آلمان، هجوم این کشور به کشورهای مجاور و بروز جنگ‌های جهانی اول و دوم بی‌تأثیر نبوده است.

۲- آلفرد ماهان ← نام نظریه ← قدرت دریایی

عقیده ← در کتابش نشان داد چگونه انگلستان به دلیل برخورداری از قدرت دریایی بر رقیبان خود پیروز شد.

۳- راتزل ← پدر علم جغرافیای سیاسی

نام نظریه ← فضای حیاتی

عقیده وی ← اگر کشورهای کوچک برای جمعیت خود فضای کافی نداشته باشد در صدد توسعه بر نمی‌آید و مرگ آن حتمی است - پیروزی دولت‌های بزرگ و ضمیمه کردن کشورهای کوچک به خود

این نظریه در اواخر قرن ۱۹ مطرح شد.

- حمله عراق به کویت ۱۳۶۹

- حمله عراق به ایران در سال ۱۳۵۹

- حمله عربستان به یمن در سال‌های اخیر

- حمله نظامی آمریکا به افغانستان و عراق در سال‌های ۱۳۶۹ و ۱۳۸۰

(جغرافیا (۲) - درس ۱۱ - ص ۱۴۳ و ۱۴۴؛ سطح دشواری: دشوار)

۱۱۹. گزینه ۳ درست است.

موارد «ب» و «پ» مربوط به نظام فدرال است؛ در حالی که عبارت «الف» و «ت» مربوط به نظام سیاسی ناحیه‌ای و ترکیبی (خودمختاری یک بخش) است، یعنی برای آذربایجان (نخجوان) و برای چین (هنگ کنگ).

نکات تکمیلی:

الگوی مدیریت سیاسی فضا:

(۱) نظام سیاسی تک‌ساخت (یکپارچه) ← - از اروپا به دیگر نواحی راه یافته

- از پیشگامان آن: فرانسه

- نظام سیاسی، کشور به واحدهای سیاسی و اداری کوچک‌تر تقسیم می‌شود.

- اختیارات محلی محدود، نظام سیاست‌گذاری متمرکز

- فقط یک سطح قانون‌گذاری در مرکز وجود دارد

- قوانین در تمام کشور همسان

۲- نظام سیاسی فدرال ← - تقسیم این نظام سیاسی به چند ایالت

- دو سطح توزیع قدرت > سطح فدرال
سطح ایالت

- هر ایالت علاوه بر وجود حکومت، سه قوه مستقل هم دارند

- نقش هماهنگ‌کننده و ارتباط‌دهنده داشتن حکومت مرکزی

- مثال: استرالیا، قوانین آموزش و پرورش، نوع برنامه‌های درسی و دوره‌های تحصیلی

۳- نظام سیاسی ناحیه‌ای و ترکیبی ← - بخش اعظم به صورت تک‌ساخت

- فقط یک یا چند بخش کوچک به صورت خودمختار

- نظام سیاسی عراق، آذربایجان، انگلستان

* نکته: نواحی خودمختار به استان‌ها و ایالت‌هایی گفته می‌شود که به دلیل شرایط قومی و مذهبی و نظایر آن از استقلال

محدودی برخوردارند و امور سیاست خارجی و دفاع تابع حکومت مرکزی هستند.

(جغرافیا (۲) - درس ۹ و ۱۰ - ص ۱۱۹، ۱۳۸ و ۱۳۹؛ سطح دشواری: دشوار)

۱۲۰. گزینه ۳ درست است.

الف) قرار گرفتن یک کشور در بین همسایگان قدرتمند یا ضعیف در سیاست‌های خارجی آن کشور تأثیر می‌گذارد، کشورهای حائل بین دو یا چند کشور قدرتمند معمولاً موقعیت آسیب‌پذیری دارند؛ مانند لهستان که بین روسیه و آلمان قرار گرفته است.

(جغرافیا (۲) - درس ۱۱ - ص ۱۴۹)

ب) داشتن منابع انرژی و معدنی چون نفت و گاز، کانی‌های فلزی چون مس، روی و آهن به تنهایی منبع و منشأ قدرت نیست. اگر این منابع

در کشوری در جهت توسعه صنایع قرار بگیرند. (مانند چین - برزیل) در قدرت آن‌ها مؤثر هستند. (جغرافیا (۲) - درس ۱۱، ص ۱۵۱)

پ) برخی از شهرها به سبب نقش مهم آن‌ها در اقتصاد و تجارت جهانی، حوزه نفوذ بسیار وسیعی در سطح جهان دارند و به آن‌ها جهان‌شهر

گفته می‌شود. (جغرافیای کاربردی (۳) - درس ۱ - ص ۱۳؛ سطح دشواری: آسان)

۱۲۱. گزینه ۱ درست است.

ابتدا اختلاف طول جغرافیایی محاسبه می‌شود و بعد با توجه به آنکه هر ۱۵ درجه اختلاف طول، یک ساعت اختلاف زمان ایجاد

می‌کند و نواحی شرقی‌تر خورشید را زودتر می‌بینند، ساعت محاسبه می‌شود.

$$70^{\circ} - 30^{\circ} = 40^{\circ}$$

۲ ساعت و ۱۰ درجه $40 \div 15 =$

دقیقه ۶۰	۱۵ درجه
X	۱۰

 $\Rightarrow X = \frac{10 \times 60}{15} = 40$

اختلاف ساعت ۲ ساعت و ۴۰ دقیقه کابل $15:40^\circ = 13 + 2/40^\circ$

(جغرافیا (۳) - مهارت‌های جغرافیایی - ص ۷۶ و ۷۷؛ سطح دشواری: متوسط)

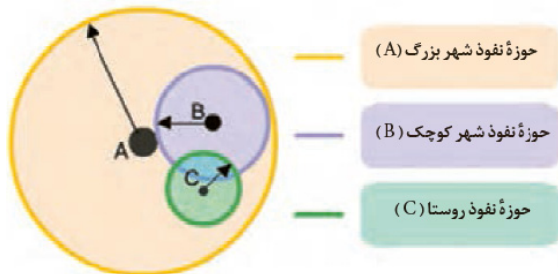
۱۲۲. گزینه ۴ درست است.

معماری و طراحی شهر بازتاب فرهنگ و هویت شهروندان است. (جغرافیا (۳) - درس ۲ - ص ۲۵)
- علائم راهنمایی و رانندگی و طراحی خط بساوی و رمپ عبور ویلچر از مصادیق مبلمان شهری است نه شهر هوشمند.
نکات تکمیلی:

زیبا سازی و مبلمان شهر	- هوشمند سازی شهر
- علائم راهنمایی و رانندگی	- انجام غیر حضوری بسیاری از کارهای اداری
- جدول و کف پوش پیاده‌رو	- اهمیت داشتن گردش آزاد اطلاعات
- طراحی خط بساوی	- دسترسی به Wifi برای همه
- ساختمان‌های عمومی	- گردش آزاد اطلاعات
- طراحی فضای سبز	- پردازش سنسورها
- نورپردازی معابر	
- مجسمه‌ها	
- رمپ	

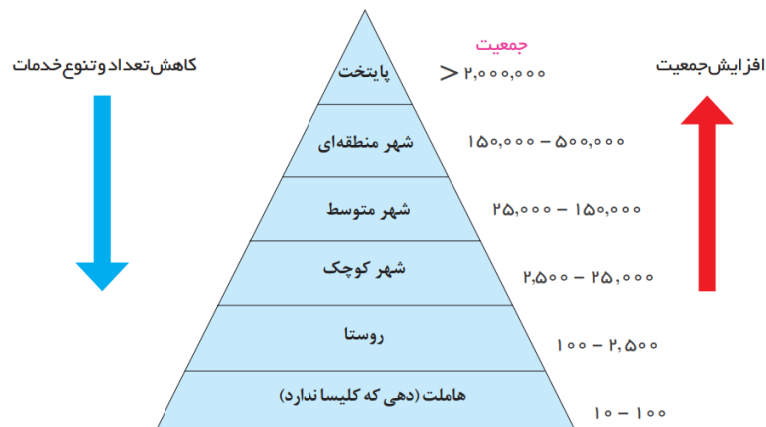
(جغرافیا ۳ - درس ۲ - ص ۲۶؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۲۳. گزینه ۴ درست است.

هر چه رتبه سکونتگاه بالاتر باشد وسعت حوزه نفوذ آن بیشتر است؛ بنابراین با توجه به سلسله‌مراتب سکونتگاه‌های اروپایی حوزه نفوذ سکونتگاه‌ها به صورت زیر است:

پایتخت ← شهر منطقه‌ای ← شهر متوسط ← شهر کوچک ← روستا ← هاملت

یک نمونه رتبه بندی یا سلسله مراتب سکونتگاه‌ها در اروپا

(جغرافیای کاربردی (۳) - درس ۱، ص ۷ و ۹؛ سطح دشواری: آسان)

۱۲۴. گزینه ۲ درست است.

در نواحی جنوبی کشور وجود منطقه پرفشار حاصل عدم صعود هوای مرطوب و شرجی شدن هوا است. هوای سرد شده در نواحی فوقانی استوا به سمت عرض‌های بالاتر حرکت می‌کند و تحت تأثیر نیروی کوریولیس دچار انحراف شده و در نواحی جنب استوا فرو می‌نشیند. (جغرافیا (۲) - درس ۳ - ص ۳۳ و ۳۴) (جغرافیا ۱ - درس ۵ - ص ۳۷؛ سطح دشواری: دشوار)

۱۲۵. گزینه ۲ درست است.

عوامل مختلف انتخاب یک مکان به عنوان پایتخت:

- ۱- در تقاطع راه‌های ارتباطی قرار داشتن، دسترسی آسان به سرتاسر کشور به‌ویژه مرزها
 - ۲- داشتن قابلیت‌های محیطی مناسب مانند دسترسی به آب و اراضی حاصلخیز
 - ۳- داشتن قابلیت دفاعی مناسب و دور بودن از مرزها
 - ۴- داشتن جمعیت قابل توجه
- * توجه: در گزینه ۱ و ۳ قدمت زیاد و در گزینه ۱ و ۴ نزدیکی به مرزها نادرست هستند. (جغرافیا (۲) - درس ۱۰، ص ۱۳۶؛ سطح دشواری: متوسط)

منطق و فلسفه

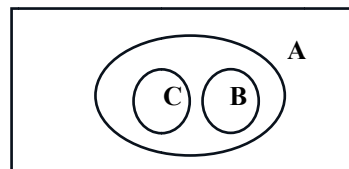
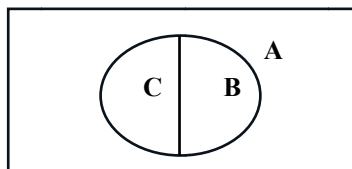
۱۲۶. گزینه ۱ درست است.

هر سه دلالت مطابقی دارند. توجه کنید که «بخشی از جوانی» به تمام جوانی اشاره ندارد ولی «جوانی» در اینجا دلالت مطابقی دارد و تعبیر «بخشی از»، به جزئی از آن اشاره می‌کند. همچنین دقت کنید که «پا» مضاف‌الیه است و مضاف‌الیه همواره دلالت مطابقی دارد. بررسی سایر گزینه‌ها:

- (۲) جام $\leftarrow$ دلالت التزامی / دریا $\leftarrow$ دلالت مطابقی (زیرا ادات تشبیه (همچون) آمده است و سبب می‌شود مشابهه مطابقی باشد) / آغوش $\leftarrow$ دلالت التزامی
 - (۳) انگشتان $\leftarrow$ دلالت التزامی (نوشتن صرفاً کار انگشتان نیست و مقصود از زحمت به انگشت ندادن، زحمت به خود ندادن است) / تن $\leftarrow$ دلالت تضمنی / عمر $\leftarrow$ دلالت تضمنی
 - (۴) خروس $\leftarrow$ دلالت مطابقی / یونانیان $\leftarrow$ دلالت مطابقی / تب $\leftarrow$ دلالت التزامی
- (منطق - درس ۲، صفحات ۱۴ و ۱۵؛ سطح دشواری: دشوار)

۱۲۷. گزینه ۴ درست است.

در طبقه‌بندی درست، هر مفهوم با اقسام خود، رابطه عموم و خصوص مطلق دارد و مفاهیم هم‌طبقه، رابطه تباین دارند. پس در اینجا دو حالت، قابل تصور است: یکی اینکه A فقط به دو قسم B و C تقسیم شود (مثل تقسیم موجود مادی به جاندار و بی‌جان) و دیگری اینکه اقسام دیگری هم داشته باشد (مثل تقسیم مهره‌دار به ماهی و پرند و پستاندار و ...).
حالت اول: حالت دوم:

بررسی گزینه‌ها:

- (۱) در حالت دوم، مجموع B و C، همان A است و لذا نقیض آن می‌شود نقیض A که هیچ مصداقی از A جزء آن نیست. *
- (۲) در حالت اول، طبق نمودار دایره‌ای ترسیم شده، مصادیق مشترک A و نقیض B (یعنی درون دایره A و بیرون دایره B)، شامل قسمت‌های درون A و بیرون C نیز می‌شود و لذا عام‌تر از C است. *
- (۳) در حالت اول، طبق نمودار دایره‌ای، مجموع B و C، خاص‌تر از A است و طبعاً نقیض مجموع آن دو (بیرون دایره‌های B و C)، عام‌تر از نقیض A (بیرون دایره A) خواهد بود. پس مصداقی در نقیض مجموع B و C هست که در نقیض A نیست (یعنی قسمت‌هایی از A که درون B و C نیستند). *
- گزینه ۴: اشتراک B و نقیض A (درون دایره B و بیرون دایره A)، هیچ مصداقی ندارد؛ زیرا تمام مصادیق B زیرمجموعه

مصادیق A و لذا بیرون مصادیق نقیض A هستند. به طریق مشابه، اشتراک C و نقیض A نیز هیچ مصادیقی ندارد. نتیجه اینکه هر دو مفهوم، مفاهیم بدون مصادیقی هستند و با هم رابطه تساوی دارند. ✓
(منطق - درس ۳، صفحات ۲۱ تا ۲۴؛ سطح دشواری: دشوار)

۱۲۸. گزینه ۲ درست است.

دو آزمون برای تعمیم دادن به سایر آزمون‌ها تعداد بسیار کمی است و تعمیم شتابزده محسوب می‌شود. بررسی سایر گزینه‌ها:

۱ و ۳) معلوم نیست نمونه‌ها کم‌تعداد باشند یا خیر. در تعمیم‌های گذشته به آینده، چون تمام نمونه‌های گذشته بررسی می‌شوند، تصادفی بودن و بیانگر همه طیف‌ها بودن مطرح نیست. البته چنین تعمیم‌هایی (گذشته به آینده) درباره رفتارهای طبیعی که یکسان هستند، درست است، نه در مورد رفتارهای موجودات مختار و دارای اراده آزاد. توجه داشته باشید که رفتار ترافیکی اگرچه به اراده انسان‌ها مربوط است ولی چون توصیف رفتار جمعی است، معمولاً به سرعت تغییر نمی‌کند و می‌توان گذشته اخیر آن را به آینده نزدیک تعمیم داد.

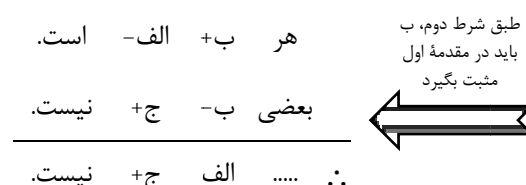
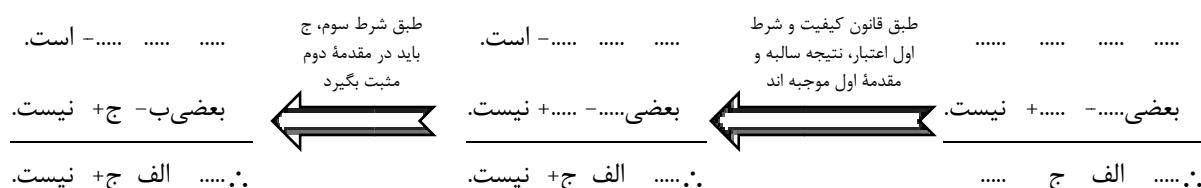
۴) چون نتیجه را به صورت **احتمالی** بیان کرده است، تعمیم شتابزده نیست؛ زیرا نویسنده‌ای که ۱۲ بار یک سبک داشته است، بسیار محتمل است که بار سیزدهم هم همان سبک را دنبال کند.
(منطق - درس ۵، صفحه ۴۷؛ سطح دشواری: آسان)

۱۲۹. گزینه ۴ درست است.

«رابطه دوطرفه» تعبیر تمرین کتاب درسی (ص ۷۰) است. از احکام مختلف، رابطه تناقض، همیشه دوطرفه است که در گزینه ۴ برقرار است. در گزینه (۱) نسبت تداخل، در گزینه (۲) نسبت تضاد، در گزینه (۳) عدم عکس مستوی لازم الصدق (چون سالبه جزئی است): همگی این روابط یک‌طرفه‌اند. (منطق - درس ۷، صفحه ۷۰؛ سطح دشواری: آسان)

۱۳۰. گزینه ۱ درست است.

بهترین روش، ترسیم دیاگرام قیاس اقترانی و پیاده کردن اطلاعات مسئله روی آن است:

بنابراین، چنین قیاسی قطعاً از شکل سوم است (رد گزینه ۳) و موضوع مقدمه اول و محمول نتیجه‌اش قطعاً علامت مثبت دارند (رد گزینه‌های ۲ و ۴).

(منطق - درس ۸، صفحات ۷۳ تا ۷۹؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۳۱. گزینه ۳ درست است.

قیاس اتصالی در دو حالت **وضع مقدم و رفع تالی** معتبر است که این دو حالت یعنی مقدمه غیرشرطی، وضع مقدم مقدمه شرطی یا رفع تالی آن باشند و نتیجه در این دو حالت به ترتیب، وضع تالی و رفع مقدم مقدمه شرطی خواهد بود (رد سایر گزینه‌ها).
(منطق - درس ۹ - صفحات ۹۰ و ۹۱؛ سطح دشواری: آسان)

۱۳۲. گزینه ۴ درست است.

انسان اگر قدرت تفکر خویش را افزایش دهد و با استفاده از قواعد تفکر، در امور فلسفی بیندیشد، به فایده‌ها و ثمره‌های دیگری نیز دست می‌یابد مانند دوری از مغالطه‌ها، استقلال از اندیشه، رهایی از عادت‌های غیر منطقی. گزینه (۱) ویژگی همگانی و عمومی انسان‌هاست. گزینه (۲) از پیامدهای استفاده از منطق در فلسفه است و گزینه (۳) بیانگر استقلال در اندیشه است. (فلسفه (۱) - درس ۳، ص ۲۲ تا ۲۴ سطح دشواری: آسان)

۱۳۳. گزینه ۳ درست است.

آنچه بیش از هر چیز اندیشمندان نخستین یونان را به خود مشغول ساخته بود، دگرگونی‌هایی بود که در پیوسته در جهان طبیعت رخ می‌داد. آن‌ها کوشش می‌کردند که به دیدگاهی دست یابند که بتوانند به‌درستی این دگرگونی‌ها را از نظر عقلی، تحلیل کنند. هراکلیتوس نیز با همین هدف به تفکر در سرشت جهان طبیعت پرداخت و براساس باور به وحدت اضداد، به جنگ و ستیز دائمی بین هر چیزی با ضدش قائل شد که نهایتاً منجر به تغییر و دگرگونی دائمی و پیدایش موجودی جدید می‌شد. بنابراین او از عقیده وحدت اضداد، در اصل در پی تبیین دگرگونی‌های دائمی طبیعت بود، نه صرفاً توصیف این نهاد ناآرام و متحول‌شونده طبیعت (رد سایر گزینه‌ها). (فلسفه (۱) - درس ۴، صفحات ۳۰ و ۳۲ و ۳۳؛ سطح دشواری: دشوار)

۱۳۴. گزینه ۲ درست است.

وقتی یک کودک که تحصیلاتی ندارد و به‌طور معمول، در حوزه امور عقلی فقط بدیهیات را درک می‌کند، بدون اینکه مفهوم شناخت و دانستن برایش تعریف شود، به سؤال از «آیا می‌دانی؟» پاسخ می‌دهد (فرقی نمی‌کند پاسخ مثبت باشد یا منفی)، یعنی معنای «می‌دانی» و «دانستن» را درک کرده است و این یعنی مفهوم شناخت (چیستی شناخت) برایش روشن و بدیهی است. پس پاسخ منفی او نیز ما را از این نتیجه‌گیری باز نمی‌دارد (تأیید نادرستی گزینه ۲ و رد گزینه ۳).
گزینه (۱) پاسخ مثبت به چنین سؤالی نتیجه می‌دهد که علاوه بر آشنایی با مفهوم شناخت، امکان آن هم مورد قبول است. مابه‌ازای این شناخت، یک واقعیت خواهد بود. پس این نتیجه که نشانه قبول واقعیت است نیز درست می‌باشد.
گزینه (۴) سخن گفتن با دیگران این نتیجه را دارد که گوینده انتقال شناخت را ممکن می‌داند. (فلسفه (۱) - درس ۶، صفحات ۴۶ و ۴۷؛ سطح دشواری: دشوار)

۱۳۵. گزینه ۴ درست است.

در این گونه پرسش‌ها ابتدا شباهت‌ها را در قسمت اول همه گزینه‌ها بررسی می‌کنیم بعد می‌رویم سراغ قسمت دوم. بررسی قسمت اول (شباهت):
گزینه (۱) کانت معیار فضیلت را اطاعت از وجدان می‌داند، نه مفید بودن برای همه. ✖
گزینه (۲) در مورد درک روح غیرمادی نظری مشترک دارند ولی پذیرش این درک از نظر پراگماتیسم می‌تواند ریشه در تجربیات مفید ما از پذیرش این باور داشته باشد. ✖
گزینه (۳) این دیدگاه کانت است که با رویکرد پراگماتیستی همخوان است. ✓
گزینه (۴) هم کانت و هم پراگماتیست‌ها، معتقدند که نمی‌توان ادراک تجربی را به‌طور کامل منطبق بر واقعیت دانست؛ زیرا کانت داده‌های برگرفته از واقعیت را در قالب‌های ذهنی که طبعاً آن داده‌ها را تغییر می‌دهند قابل شناخت می‌داند و پراگماتیست‌ها هم معضل ناواقع‌نمایی تجربه را پذیرفته بودند. ✓
بررسی قسمت دوم (تفاوت):
گزینه (۱) کانت حقیقت انسان را روح می‌داند اما برای پراگماتیست‌ها صحبت کردن با قید «در واقع» قابل قبول نیست؛ زیرا آن‌ها اساساً دنبال واقعیت نیستند بلکه دنبال باورهایی سودمندند. ✓
گزینه (۲) لزوماً تفاوت نیست؛ زیرا کانت قبول دارد و یک پراگماتیست هم با مبنای خود، در صورت اثبات این مطلب به‌صورت تجربی، می‌تواند بپذیرد. ✖
گزینه (۳) هر دو اصل واقعیت و اصل امکان شناخت را قبول دارند و از این‌رو فیلسوف هستند. آنچه قبول ندارند، امکان اثبات تطابق کامل تجربه با واقعیت است. ✖
گزینه (۴) کانت وجدان اخلاقی را ذاتاً و بدهتاً معتبر می‌داند ولی یک پراگماتیست اگر وجدان را معتبر بداند دقیقاً با همین استدلال است. ✓
(فلسفه (۱) - درس ۸ و ۹ و ۱۱ / فلسفه (۲) - صفحات ۶۵ و ۶۶ و ۷۳ و ۸۸؛ سطح دشواری: دشوار)

۱۳۶. گزینه ۳ درست است.

ملاصدرا به مراحل رشد بدن از جماد تا گیاه و حیوان و انسان توجه داشت ولی پیدایش انسان از دیگر انواع موجودات که مورد نظر داروینست‌ها بود، مورد توجه او نبود. اگرچه ملاصدرا روح و بدن را دارای وحدتی حقیقی می‌دانست ولی به برتری روح نسبت به بدن به جهت تسلط آن بر بدن و هدیه‌ای آسمانی بودن و اراده آزاد داشتن و نیز دارای ظرفیت بی‌نهایت رشد و کمال بودن، معتقد بود. بوعلی‌سینا و دکارت هم هر کدام با استدلال خاص خود، روح را برتر از بدن می‌دانستند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- (۱) ملاصدرا روح را حاصل رشد و تکامل بدن مادی می‌داند؛ بنابراین به نقش ماده در تکون انسان توجه دارد.
- (۲) دکارت و بوعلی‌سینا هم به تأثیر روح و بدن بر هم توجه داشتند (مثلاً بدن را ابزار روح و در خدمت او می‌دانستند) ولی آنچه ملاصدرا را متمایز می‌کرد، قبول تأثیر هر اتفاق روحی یا بدنی در دیگری است، نه اصل تأثیرگذاری.
- (۴) معتقدین به انسان تک‌ساحتی. هم، اخلاق را برای سعادت ضروری می‌دانستند ولی از نظر آنان، سعادت منحصر در زندگی مادی و دنیوی است و اخلاق هم برای همین زندگی ضروری است؛ زیرا لازمه زیست اجتماعی انسان است.

(فلسفه (۱) - درس ۹ و ۱۰، صفحات ۷۳ تا ۷۵ و ۷۹ و ۸۱؛ سطح دشواری: دشوار)

۱۳۷. گزینه ۱ درست است.

فیلسوفان مسلمان می‌گویند: با اینکه انسان می‌تواند فضائل و رذائل را بشناسد و حتی به آن‌ها علاقه بورزد، اما این علاقه به تنهایی نمی‌تواند باعث ترک رذیلت و کسب فضیلت شود. از نظر آنان، علاوه بر این تمایل ذاتی، پشتوانه‌ای دیگر هم لازم است تا هنگام تضاد میان تمایلات حیوانی و فضائل اخلاقی، انسان بتواند فضائل را بر تمایلات ترجیح دهد. این پشتوانه، به اعتقاد فلاسفه مسلمان، خداست؛ اگر خداوند نیز ما را به کسب فضائل ترغیب و از رذایل منع کند و برای آن‌ها پاداش و مجازات معین فرماید، میل به فضائل در انسان تقویت می‌شود؛ بنابراین اگرچه انسان‌ها آزادند و به فضایل و رذایل هم آگاه‌اند ولی بدون تربیت دینی غالباً انجام فضایل و ترک رذایل را انتخاب نخواهند کرد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- (۲) انسان فطرتاً به فضایل گرایش دارد و از رذایل گریزان است. میل به رذایل در فطرت انسان نیست. آنچه هست، میل طبیعی برای ارضای نیازهای حیوانی است که لزوماً رذیلت محسوب نمی‌شوند و فقط گاهی در جهت تضاد با فضایل و همسو با رذایل می‌شوند.
- (۳) اعتقاد به خداوند، فقط عامل تقویت‌کننده است و نه این اعتقاد، عمل به فضیلت را قطعی و حتمی می‌کند و نه عدم این اعتقاد، ترک فضیلت را قطعی می‌کند. یعنی بدون اعتقاد به خدا هم می‌توان فضایل را بر رذایل غلبه داد. به عبارت دیگر، باور به خدا غالباً برای اینکه بیشتر انسان‌ها فضیلت‌مند باشند، لازم است (ضرورت و لزوم تجربی و آماری، نه ضرورت عقلی) ولی هر انسانی به تنهایی آزاد است بدون این باور هم فضیلت‌مند باشد (امکان و اختیار عقلی).
- (۴) آنچه فطری است، گرایش فطری به فضایل است، نه شناخت فطری. از نظر فیلسوفان مسلمان انسان هیچ شناخت فطری ندارد.

(فلسفه (۱) - درس ۱۱، صفحات ۹۰ و ۹۱؛ سطح دشواری: دشوار)

۱۳۸. گزینه ۲ درست است.

حرکت و تغییر مستلزم از بین رفتن وضعیت فعلی و پدید آمدن وضعیت جدید است. از آنجا که وضعیت فعلی و وضعیت جدید، خودشان ماهیت‌هایی دارند (اعراض هم خودشان ماهیتی دارند) پس طبق فرض سؤال، وجود ذاتی دارند و از بین رفتنی یا به وجود آمدنی نیستند؛ بنابراین هیچ حرکت و تغییری نمی‌تواند رخ دهد و این همان دیدگاه پارمنیدس است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- (۱) در این فرض همه موجودات واجب‌الوجود بالذات خواهند بود.
- (۳ و ۴) در فرض اینکه وجود جزء ماهیت باشد، همچنان اجزای دیگری در ماهیات هستند که سبب تفاوت ذاتی آن‌ها می‌شوند. همین تفاوت‌ها می‌توانند موجب شوند که واقعیت، یکتا نباشد و تكثر واقعیات داشته باشیم.

(فلسفه (۱) - درس ۴، صفحه ۳۲ / فلسفه (۲) - درس ۱ و ۲، صفحات ۶ و ۱۱ و ۱۲؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۳۹. گزینه ۴ درست است.

اموری مثل پیشگیری، برنامه‌ریزی، تنظیم امور و ... معلول درستی اصل علیت و اصل سنخیت و باور انسان به این اصول است، نه علت درستی آن‌ها. اما همین که انسان در این امور موفق است نشانه آن است که انسان در باور به این اصول خطا نکرده است و این اصول واقعاً در جهان حاکم‌اند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- (۱) رفتار انسان معلول باورهای اوست، نه معلول واقعیت‌های جهان. آنچه ممکن است در انسان نباشد، اقرار به پذیرش اصل سنخیت است، نه اینکه حقیقتاً باور به آن نداشته باشد. تمام رفتارهای انسان نشانه باور به این اصل است.
- (۲) این مطلب نشانه باور به اصل علیت است، نه اصل وجوب.
- (۳) ارتباط و پیوستگی در جهان، معلول حاکم بودن اصل علیت در واقعیت است، نه باور انسان به این اصل. یعنی حتی اگر انسان به این اصل باور نداشت هم باز چنین ارتباط و پیوستگی‌ای وجود داشت.
- (فلسفه (۲) - درس ۳، صفحات ۱۴ و ۱۸ تا ۲۱؛ سطح دشواری: دشوار)

۱۴۰. گزینه ۱ درست است.

از نظر هیوم، برهان نظم که از تجربه گرفته شده، توانایی اثبات یک وجود ازلی و ابدی و نامتناهی را ندارد. این برهان فقط می‌تواند ثابت کند که یک ناظم و خالق این جهان را اداره می‌کند. اما ثابت نمی‌کند که این ناظم خالق همان خداوندی است که نیازمند به علت نیست و وجودی ازلی و ابدی دارد. یعنی ناظم اثبات‌شده در این برهان ممکن است خدا نباشد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- (۲ و ۴) اگرچه این دو اشکال هم برآمده از مبانی هیوم در مبحث علیت هستند ولی در کتاب درسی این‌ها اشکالاتی نبودند که هیوم به برهان نظم وارد کرد.
- (۳) هیوم معتقد بود این برهان آفریدگار نامتناهی و ازلی و ابدی را ثابت نمی‌کند، نه اینکه آنچه ثابت می‌کند لزوماً متناهی و غیرازلی باشد. به عبارت دیگر از نظر هیوم برهان نظم هم با ناظم بودن خدا سازگار است و هم با ناظم بودن موجودی دیگر.
- (فلسفه (۲) - درس ۵، صفحه ۳۵؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۴۱. گزینه ۳ درست است.

از نظر ملاصدرا همه موجودات و واقعیات جهان، عین وابستگی و نیاز هستند و «وابستگی» و «نیاز به غیر»، سراسر وجود آن‌ها را فراگرفته است. وی این وابسته بودن و نیازمندی را «امکان فقری» نامید.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- (۱) بالغیر بودن وجود می‌تواند بر مبنای امکان ماهوی هم باشد.
- (۲) ممکن فقیر، وابسته است و مستقل نیست، نه اینکه در حالت تساوی بین این دو باشد.
- (۴) محتاج بودن یک واقعیت به غنی بالذات می‌تواند از حیث ذات و ماهیت امکانی هم باشد. در امکان فقری آنچه اهمیت دارد، این است که نیازمندی سراسر خود وجود را فرا گرفته باشد و به ذات و ماهیت بازگشت نکند.
- (فلسفه (۲) - درس ۶، صفحه ۴۶؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۴۲. گزینه ۴ درست است.

پذیرش هر اعتقاد و آیینی نیازمند استدلال عقلی است (رد گزینه ۲).

بررسی سایر گزینه‌ها:

- (۱) حجت و دلیل هر کس به اندازه توان و قدرت فکری او است و لازم نیست همه از اثبات فلسفی و منطقی استفاده کنند.
- (۳) راه‌های حس، شهود و وحی هم معتبراند ولی این‌ها برای کسب معرفت مناسب‌اند و پذیرش آن متکی به استدلال عقلی است.
- (فلسفه (۲) - درس ۸، صفحه ۶۴ و ۶۵؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۴۳. گزینه ۲ درست است.

توجه به رشته‌های مختلف علمی به معنای حیات علمی است (رد گزینه‌های ۱ و ۴). فطرت ثانی همان تفکر فلسفی است و توجه به آن به معنای حیات فلسفی است (رد گزینه‌های ۳ و ۴). استدلال‌گرایی از نتایج حیات عقلی است (رد گزینه‌های ۱ و ۳).

(فلسفه (۲) - درس ۹، صفحات ۷۰ تا ۷۲؛ سطح دشواری: آسان)

۱۴۴. گزینه ۱ درست است.

آخرین دیدگاه‌های بوعلی سینا در حکمت در کتاب «اشارات و تنبیهات» آمده است. کتاب «شفا» یک دایرةالمعارف عظیم علمی و فلسفی است. دانشنامه علایی، به زبان فارسی و در ابواب حکمت است.

(فلسفه (۲) - درس ۱۰، صفحه ۸۰؛ سطح دشواری: آسان)

۱۴۵. گزینه ۲ درست است.

در برهان بوعلی سینا موجودات جدا از خداوند تحلیل می‌شوند و به حسب ذات امکانی‌شان برای به وجود آمدن محتاج کسب وجوب از سوی موجود واجب‌الوجود بالذات هستند. اما اصل وحدت وجود نشان می‌دهد نباید موجودات را جدا از خدا تحلیل کرد، بلکه باید موجودیت آن‌ها را عین اتصال و وابستگی به خداوند دانست.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) درست است که اصالت وجود سبب می‌شود به‌جای نگاه به ماهیت، مستقیماً به وجود نگاه کنیم ولی باید توجه داشت که در برهان ابن‌سینا هم نیازمندی در وجود بود، نه ماهیت. ماهیت امکانی، از آن خود موجودات است و فقط ملاک نیازمندی به غیر برای واجب شدن و به وجود آمدن محسوب می‌شود. پس نیازمندی در ماهیت نیست بلکه به سبب ماهیت است.

(۳) در فلسفه صدرایی، موجودات عین خدا نیستند بلکه وجودشان رتبه‌ای از وجود خداست. همچنین اصل وحدت در عین کثرت و کثرت در عین وحدت، به وحدت وجود و مراتب داشتن وجود اشاره دارد؛ زیرا وجود هم عامل وحدت است (وحدت وجود) و هم عامل کثرت (مراتب داشتن وجود). ولی از اینکه وجود منشأ وحدت و کثرت باشد، این نتیجه حاصل نمی‌شود که خداوند به‌عنوان وجود مطلق، عین کثرات باشد بلکه خداوند شامل همه مراتب وجود است ولی هیچ‌یک از رتبه‌های خاص وجود نیست (یعنی خدا عین هیچ یک از کثرات نیست).

(۴) خدا بالاترین مرتبه وجود نیست بلکه کل مراتب وجود است. به عبارت دیگر، هر مرتبه از وجود، به میزان درجه وجودی خود، ظهور آن حقیقت واحد و یگانه است.

(فلسفه (۲) - درس ۶ و ۱۱، صفحات ۴۵ و ۴۶ و ۹۲ تا ۹۶؛ سطح دشواری: دشوار)

اقتصاد

۱۴۶. گزینه ۳ درست است.

(الف) در کشورهای توسعه‌یافته، راه انداختن کار تولیدی جدید دشوار است؛ زیرا رقیب بسیار است و همه کارها قبلاً انجام شده است در نتیجه برای تولیدکننده، تولید کالا یا خدمت جدید و «نوآوری» دشوار است درحالی‌که در کشور خود می‌تواند از تجربه‌اش استفاده کرده و با «تیزبینی» متوجه شود چه کارهایی انجام نشده و فرصت‌ها را بهتر از دیگران تشخیص بدهد.

(ب) شرکتی که در تصمیم‌گیری‌ها همه سهامداران یک رأی داشته و برابر باشند و در پایان هر سال، سود را به نسبت سرمایه و سهام تقسیم کنند، «شرکت تعاونی» نام دارد.

(ب)

$$\begin{cases} \text{هزینه} - \text{درآمد} = \text{سود} \\ \text{هزینه} + \text{سود} = \text{درآمد} \end{cases}$$

درآمد

فرض مسئله این است:

$$\text{میلیارد } 30 = \text{هزینه} + \text{سود} + \text{درآمد}$$

$$30 = \text{درآمد} + \text{درآمد}$$

$$(x) \quad (x)$$

$$2x = 30 \quad x = \frac{30}{2} = 15 \quad \text{میلیارد}$$

(درس ۱، ۲ - صفحات ۱۹، ۱۴، ۸، ۶)

۱۴۷. گزینه ۳ درست است.

(الف)

$$\begin{cases} \text{قیمت هر واحد} \times \text{تعداد به فروش رفته} = \text{درآمد سالانه} \\ \text{تومان} \quad 3,000,000,000 \Rightarrow 3,000 \times 1,000,000 = \text{درآمد} \end{cases}$$

$$\text{تومان } 2,000,000,000 = 5,000 \times 400,000 = \text{هزینه تولید } 5,000 \text{ واحد کالا}$$

$$\begin{cases} \text{سود} = \text{درآمد} - \text{هزینه} \\ \text{میلیارد } 1 = \text{میلیارد } 2 - \text{میلیارد } 3 = \text{سود} \end{cases}$$

ب) امکان افزایش سرمایه و تأمین مالی بانکی ← مزیت ایجاد شرکت سهامی
 - مسئولیت محدود سهامداران ← مزیت شرکت سهامی
 - تقسیم سود به نسبت سهام ← از معایب شرکت سهامی

پ) دوری از وضعیت زیان } از طریق کاهش هزینه‌ها مانند: تعدیل کارگران اضافی
 از طریق افزایش درآمدها مانند: فراهم کردن بازار خوب

در نتیجه: «افزایش درآمدها» زیرمجموعه «دوری از وضعیت زیان» است. (درس ۱، ۲ - صفحات ۸، ۱۸)

۱۴۸. گزینه ۱ درست است.

الف) ابتدا باید سهم آقای مزینانی از کل سرمایه بنگاه را مشخص کنیم، پس باید میزان سرمایه ایشان را بر کل سرمایه اولیه کارگاه تقسیم و در ۱۰ ضرب کنیم.

$$\text{سهم آقای مزینانی به درصد} = \frac{۹۰۰,۰۰۰,۰۰۰}{۶,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰} = \frac{۹۰}{۶۰۰} = \frac{۱۵}{۱۰۰} = ۱۵\%$$

حال باید ۱۵٪ از کل عایدی سالیانه کارگاه را محاسبه کنیم:

$$\text{تومان} = \frac{۱۵}{۱۰۰} \times (۲۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) = ۳,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰$$

ب) ابتدا باید عایدی آقای قادری را نیز به روش مورد «الف» محاسبه کنیم:

$$\text{عایدی آقای قادری از کل سود به درصد} = \frac{۱,۸۰۰,۰۰۰,۰۰۰}{۶,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰} = \frac{۱۸۰}{۶۰۰} = \frac{۳۰}{۱۰۰} = ۳۰\%$$

$$\text{تومان} = \frac{۳۰}{۱۰۰} \times (۲۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) = ۶,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰$$

توجه: از آنجا که سرمایه آقای قادری دو برابر سرمایه آقای مزینانی است برای صرفه‌جویی در زمان فقط کافی بود عایدی آقای مزینانی را ضرب در ۲ کنید.

سپس هزینه‌های ایشان از کل عایدی‌شان را کسر می‌کنیم:

$$\text{تومان} = ۶,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰ - ۴,۵۰۰,۰۰۰,۰۰۰ = ۱,۵۰۰,۰۰۰,۰۰۰$$

این عدد را با اqlام مصرفی که خریداری شده اما به مصرف نرسیده است، جمع می‌کنیم:

$$\text{تومان} = \frac{۳۰}{۱۰۰} \times (۲,۱۰۰,۰۰۰) = ۶۳۰,۰۰۰$$

مجموع سود مازاد در پایان سال مالی و اqlام مصرفی خریداری شده اما مصرف نشده که مشمول خمس می‌شود:

$$\text{تومان} = ۱,۵۰۰,۰۰۰,۰۰۰ + ۶۳۰,۰۰۰ = ۲,۱۳۰,۰۰۰$$

برای محاسبه خمس باید $\frac{۱}{۵}$ یا ۲۰٪ این مبلغ را حساب کنیم:

$$\text{ریال} = ۲,۱۳۰,۰۰۰ \times \frac{۲۰}{۱۰۰} = ۴۲۶,۰۰۰$$

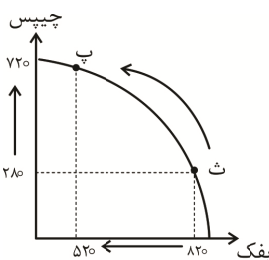
$$\text{ریال} = ۲,۱۳۰,۰۰۰ \times \frac{۱}{۵} = ۴۲۶,۰۰۰$$

۱۴۹. گزینه ۲ درست است.

الف) با توجه به اینکه در صورت سؤال ذکر شده است که هر دو محصول تولید می‌شود پس نقطه «ب» با تولید ۸۱۰ عدد چیپس را انتخاب می‌کنیم.

توجه کنید که اگر فرض بر تولید هر دو محصول نبود، نقطه «الف» با تولید ۹۰۰ عدد چیپس را انتخاب می‌کردیم.

ب) حرکت از نقطه «ث» به «پ» تولید ۳۰۰ واحد کمتر از پفک در ازای تولید ۴۴۰ عدد بیشتر از چیپس است. (توجه کنید هزینه فرصت، چیزی است که از آن صرف نظر کرده‌ایم یا آن را از دست داده‌ایم در واقع چیزی است که کاهش یافته است.)

پ) نقاط «ک» و «ف» و «ل» هر سه ناکارا هستند یعنی در این نقاط این امکان وجود دارد که حداقل بیشتر از یک کالا تولید شود، یا بدون آنکه از تولید کالاهای دیگر کاسته شود.

ت) در این سؤال فقط کافی است مقدار تولید چیپس را در قیمت آن ضرب کنیم:

$$۸۱۰ \times ۱۲,۰۰۰ = ۹,۷۲۰,۰۰۰ \quad \text{تومان}$$

۱۵۰. گزینه ۴ درست است.

الف) در قیمت ۴ میلیارد تومان، عرضه ۴۰۰ دستگاه و تقاضا ۲۰۰ دستگاه و مقدار تعادلی ۳۰۰ دستگاه است و مازاد عرضه نسبت به تقاضا ۱۰۰ دستگاه است:

$$۴۰۰ - ۳۰۰ = ۱۰۰$$

در قیمت ۶ میلیارد تومان، عرضه ۷۰۰ دستگاه و تقاضا صفر است:

$$۷۰۰ - ۰ = ۷۰۰ \quad \text{مازاد عرضه}$$

ب) در قیمت ۵ میلیارد تومان، عرضه ۶۰۰ دستگاه و تقاضا یعنی مقدار به فروش رفته ۱۰۰ دستگاه است:

$$\text{فروش به میلیارد} \rightarrow ۱۰۰ \times ۵ = ۵۰۰ \rightarrow \text{قیمت هر واحد} \times \text{تعداد به فروش رفته} = \text{درآمد}$$

پ) در هر سطح قیمتی، هنگامی که سایر عوامل مانند درآمد، سلیقه و ... تغییر مثبت کنند، تقاضا در همان قیمت افزایش می‌یابد (و برعکس) در قیمت ۴ میلیارد تومان، تقاضا ۲۰۰ دستگاه و با افزایش درآمد، تقاضا بیش از ۲۰۰ خواهد شد.

ت) همواره در قیمت‌های کمتر از قیمت تعادلی (۳ میلیارد) مازاد تقاضا به وجود می‌آید و برای برگشتن به وضعیت تعادل، باید قیمت تا ۳ میلیارد افزایش یابد.

۱۵۱. گزینه ۳ درست است.

- از دست دادن بخش‌های مهمی از سرزمین و منابع ایران، هزینه‌های شکست دو جنگ، عهدنامه‌های ننگین و جریمه‌های گزاف آن‌ها، بی‌توجهی به سرمایه‌های انسانی و اجتماعی، سیاست‌های رکودی و انقباضی بدون برنامه‌ریزی و قانون‌گذاری اقتصادی، اعطای امتیازها به شرکت‌ها و کشورهای استعماری، تأسیس بانک‌های روسی و انگلیسی و سیل ورود کالاهای خارجی، آسیب‌های توان فرسایی در دوران قاجار بر اقتصاد ایران وارد کرد.

- در دوره قاجار ایران فرصت‌طلبی خود را برای جبران کاستی‌ها از دست داد.

- در دوره پایانی حکومت صفویه اقتصاد ایران به تدریج رو به ضعف نهاد و این وضعیت با تغییر و تحول سریع در اروپا و شکل‌گیری قدرت‌های بزرگ در آن قاره مصادف بود.

- ویژگی عمده دوره پهلوی، جدا شدن اقتصاد ایران از ابعاد هویتی فرهنگی، اجتماعی، تاریخی و دینی خود بود.

۱۵۲. گزینه ۳ درست است.

کالا	ارزش اولیه	مالیات بر ارزش افزوده پرداختی	قیمت کالا با احتساب مالیات بر ارزش افزوده	مالیات بر ارزش افزوده پرداختی در مرحله قبل (اعتبار مالیات همین مرحله)	مالیات بر ارزش افزوده خالص پرداخت شده
گندم	۳,۰۰۰ تومان	$۳,۰۰۰ \times \frac{۱۰}{۱۰۰} = ۳۰۰$ تومان	$۳,۰۰۰ + ۳۰۰ = ۳,۳۰۰$	-	۳۰۰
آرد	۴,۵۰۰ تومان	$۴,۵۰۰ \times \frac{۱۰}{۱۰۰} = ۴۵۰$ تومان	$۴,۵۰۰ + ۴۵۰ = ۴,۹۵۰$	۳۰۰	$۴۰۰ - ۳۵۰ = ۱۵۰$
نان	۶,۰۰۰ تومان	$۶,۰۰۰ \times \frac{۱۰}{۱۰۰} = ۶۰۰$ تومان	$۶,۰۰۰ + ۶۰۰ = ۶,۶۰۰$	۴۵۰	$۶۰۰ - ۴۵۰ = ۱۵۰$
نان در دست مصرف‌کننده	۹,۵۰۰ تومان	$۹,۵۰۰ \times \frac{۱۰}{۱۰۰} = ۹۵۰$ تومان	$۹,۵۰۰ + ۹۵۰ = ۱۰,۴۵۰$	۶۰۰	$۹۵۰ - ۶۰۰ = ۳۵۰$
جمع مالیات‌های بر ارزش افزوده‌های خالص ۹۵۰					

الف) برای محاسبه قیمت آرد با احتساب مالیات بر ارزش افزوده کافی است قیمت تمام شده آرد را در ۱۰ درصد یعنی نرخ VAT ضرب کنیم و مقدار مالیات بر ارزش افزوده این مرحله را حساب کنیم سپس این عدد را با قیمت تمام شده آرد جمع کنیم:

$$\text{مالیات بر ارزش افزوده جمع آوری شده} = 4,500 \times \frac{10}{100} = 450 \text{ تومان}$$

$$\text{تومان} = 4,500 + 450 = 4,950 \text{ قیمت آرد با احتساب مالیات بر ارزش افزوده}$$

ب) مجموع مالیات پرداختی توسط تولیدکنندگان برابر است با مالیات جمع آوری شده توسط آخرین تولیدکننده یعنی ۹۵۰ تومان (پ)

$$\text{تومان} = 6,000 \times \frac{10}{100} = 600 \text{ مالیات بر ارزش افزوده جمع آوری شده توسط نانوایان}$$

۱۵۳. گزینه ۱ درست است.

الف) تعرفه‌های گمرکی (عوارض گمرکی)، تابع سیاست‌های کلان بازرگانی و شرایط اقتصادی کشورها هستند.
ب) بررسی موارد نادرست:

۲) هزینه فرصت اجتماعی به جامعه و کشور برمی‌گردد و به معنی صرف نظر از تولید سایر محصولات پراهمیت است، بنابراین هزینه‌های صرف شده دولت بیانگر مفهوم هزینه فرصت نیست.

۳) مالیات‌ستانی از چند دهک جامعه می‌تواند «هزینه فرصت اجتماعی» باشد؛ زیرا به جای این که صرف تولید و عمران کشور شود صرف تأمین مایحتاج قشر ضعیف جامعه شده است.

۴) کسری بودجه هم می‌تواند هزینه فرصت اجتماعی باشد؛ زیرا بخشی از منابع بودجه که باید صرف مدیریت کشور می‌شد صرف خانوارهای بی‌بضاعت شده است.

۱۵۴. گزینه ۲ درست است.

الف)

$$\text{تولید کل سال پایه} - \text{تولید واقعی سال پایه} = \text{نرخ رشد تولید کل واقعی سال دوم نسبت به پایه}$$

$$\rightarrow \frac{4,280 - 4,000}{4,000} = \frac{280}{4,000} = \frac{28}{400} = \frac{7}{100} = 7\%$$

ب) مقدار افزایش تولید اسمی سال دوم نسبت به پایه ۱۴٪ است پس:

$$\frac{14}{100} = \frac{?}{4,000} \Rightarrow x = 560 \text{ مقدار تولید اسمی سال دوم نسبت به پایه ۴۰۰۰ اضافه شده است.}$$

$$\Rightarrow \text{مقدار افزایش تولید} + \text{تولید کل سال پایه} = \text{مقدار تولید اسمی سال دوم}$$

$$4,000 + 560 = 4,560$$

۱۵۵. گزینه ۱ درست است.

الف) جمع کل درآمدها به درصد $\leq 100\%$

$$100\% - 80\% = 20\% \text{ مجموع درآمد دهک نهم و دهم}$$

سهام دو دهک پشت سر هم یا می‌تواند برابر باشد یا دهک بالاتر همواره بیشتر از دهک پایین‌تر جامعه است (گزینه ۴ نادرست است).

ب) محصولات به فروش نرسیده سال قبل (گزینه ۱) و خدمات پزشکان ترکیه‌ای در خارج از کشور خود (گزینه ۴)

در محاسبه «تولید ناخالص داخلی» در نظر گرفته نمی‌شود.

پ) پیشرفت فرد در جامعه و خانواده به هم وابسته است.

۱۵۶. گزینه ۲ درست است.

بررسی عبارت‌های نادرست:

الف) انسان به منابع و امکانات موجود محدود شده و تنها با گذشت زمان و با پیشرفت تکنولوژی امکان افزایش آن‌ها وجود دارد. (گزینه ۲)

الف) امکان استفاده از قابلیت‌های مختلف منابع در یک نقطه از زمان وجود ندارد و همین عامل نیز باعث محدودیت منابع می‌شود. (گزینه ۴)

ب) هزینه فرصت به محض تصمیم‌گیری و انتخاب اتفاق می‌افتد یعنی همزمان با انتخاب یک گزینه باید از گزینه با ارزش بعدی خود صرف‌نظر کند. (گزینه‌های ۱ و ۳ و ۴)
پ) قید بودجه منحنی (یا نموداری) است که وضعیت خرید دو گروه کالا (مقدار خرید هر کالا) را با بودجه موجود نشان می‌دهد و یکی از اصول انتخاب درست می‌باشد. (گزینه ۱ و ۲)

۱۵۷. گزینه ۳ درست است.

الف) پرورش محصولات خاص در آب‌وهوای جغرافیایی خاص مربوط به تفاوت کشورها بر آب‌وهوا و شرایط اقلیمی است و یا به دلیل تفاوت کشورها در دسترسی به منابع و امکانات است. همچنین پرورش محصولات در شرایط غیرطبیعی و در گلخانه به دلیل دسترسی به فناوری نوین می‌باشد.

ب) کشور انگلستان در سال ۱۷۰۱ با تعیین تعرفه‌های محدودیتی در جهت حمایت از تولید داخلی تجارت پارچه‌های ابریشم را با ایران و هندوچین ممنوع کرد.

فاصله سال‌های میانی بین جنگ‌های جهانی اول و دوم، کارگران و تولیدکنندگان با متقاعد کردن کنگره آمریکا تعرفه‌های گمرکی را تا بیش از ۵۲ درصد افزایش دارند.

کنفرانس برتون وودز در نهایت به بانک جهانی توسعه و صندوق بین‌المللی پول تبدیل شد.

۱۵۸. گزینه ۴ درست است.

بررسی گزینه‌های نادرست:

الف) جمعیت غیرفعال جامعه به گروهی گفته می‌شود که اگر چه در محدوده سنی ۱۵ سال به بالا هستند ولی در جستجوی کار نمی‌باشند.

ت) فرمول محاسبه نرخ اشتغال به شکل زیر است (جمعیت فعال از تفاضل جمعیت غیرفعال از جمعیت ۱۵ سال به بالا به دست می‌آید):

$$\text{نرخ اشتغال} = \frac{\text{جمعیت شاغل ۱۵ سال به بالا}}{\text{جمعیت فعال}} \times ۱۰۰$$

بنابراین این موارد «ب» «پ» «ث» درست هستند، راه حل قسمت «ث» به شرح زیر است:

محاسبه نرخ اشتغال:

(ث)

$$\left. \begin{array}{l} \text{X} = \text{زیر ۱۵ سال} \\ 2\text{X} = \text{بالای ۱۵ سال} \end{array} \right\} \Rightarrow \text{X} + 2\text{X} = 60 \Rightarrow 3\text{X} = 60 \Rightarrow \text{X} = \frac{60}{3} \Rightarrow \text{X} = 20$$

جمعیت زیر ۱۵ سال

جمعیت بالای ۱۵ سال $20 \times 2 = 40$

$$\text{نرخ اشتغال جمعیت فعال} = 40 - 8 = 32$$

$$\text{جمعیت شاغل} = 32 - 8 = 24$$

$$\text{نرخ اشتغال} = \frac{24 \times 100}{32} = 75\%$$

(درس هشتم)

۱۵۹. گزینه ۱ درست است.

الف) با استفاده از فرمول زیر به ترتیب نرخ تورم سال‌های اول، دوم و سوم را حساب می‌کنیم ولی با توجه به اینکه شاخص قیمت‌های ابتدای سال پنجم را (به عنوان شاخص قیمت‌های جدید) نداریم، محاسبه نرخ تورم سال چهارم امکان‌پذیر نیست.

$$\text{cpi} = \frac{\text{شاخص قیمت‌های جدید} - \text{شاخص قیمت‌های قدیم}}{\text{شاخص قیمت‌های قدیم}}$$

$$\text{cpi سال اول} = \frac{7,254 - 6,200}{6,200} = \frac{1,054 (\div 62)}{6,200 (\div 62)} = \frac{17}{100} = 17\%$$

$$\text{cpi سال دوم} = \frac{7,777/34 - 7,254}{7,254} = \frac{1,523/34}{7,254} = \frac{21}{100} = 21\%$$

$$\text{cpi} = \frac{9,918/39 - 8,777/34}{8,777/34} \approx \frac{13}{100} \approx 13\%$$

ب) دقت کنید کاهش نرخ تورم به معنای کاهش سطح عمومی قیمت‌ها نیست، (گزینه ۲) تا زمانی که تورم وجود دارد حتی به اندازه ۱ درصد، همچنان قیمت‌ها افزایش می‌یابند. امکان محاسبه نرخ تورم در سال چهارم وجود ندارد. (گزینه‌های ۳ و ۴) (درس نهم- محاسبه نرخ تورم؛ سطح سؤال: دشوار)

۱۶۰. گزینه ۲ درست است.

الف: در بازار سرمایه تولیدکنندگان بدون واسطه و مستقیماً سرمایه مورد نیاز خود را از طریق فروش اوراق سهام به مردم (همان سرمایه‌گذاران) تأمین می‌کنند.

ب)

- ۱- از سود بالاتری نسبت به سپرده‌های کوتاه‌مدت برخوردارند.
- ۲- نرخ سود تا پایان دوره ثابت و تحت تأثیر کاهش نرخ عمومی بانک‌ها قرار نمی‌گیرد.
- ۳- امکان افزایش زمان سرمایه‌گذاری و در نتیجه افزایش میزان سود وجود دارد.

مزایای سپرده‌های بلندمدت

- ۱- پول فرد به راحتی در دسترس نیست و برای کسب سود کامل، پول باید تا پایان دوره در حساب بماند و در صورت برداشت مشمول جریمه می‌شود.
- ۲- نرخ سود تا پایان دوره ثابت و تحت تأثیر افزایش نرخ عمومی بانک‌ها قرار نمی‌گیرد.
- ۳- برای بستن قرارداد و دریافت سود از این نوع سپرده، ابتدا باید مقدار حداقلی پول در حساب باشد.

معایب سپرده‌های بلندمدت

شرکت تعاونی خدمات آموزشی کارکنان
سازمان بخش آموزش کشور

آموزشگاه آزاد علمی دخترانه
آینده اندیشان سنجش

آموزشگاه علمی آزاد دخترانه

آینده اندیشان سنجش

آموزشگاه آینده اندیشان سنجش فعالیت خود را از سال ۱۳۹۷ به صورت برگزاری کلاس های حضوری و غیر حضوری (آنلاین و آفلاین) آموزشی شروع کرده است و هر ساله تعداد زیادی از داوطلبان در این کلاس ها حضور پیدا کرده و به نتیجه مطلوب خود دست پیدا کرده اند. بسیار خرسندیم که در سال تحصیلی پیش رو (۱۴۰۳-۱۴۰۴) با کادری مجرب در کنار شما عزیزان خواهیم بود.

اسامی کادر آموزشگاه :

- ریاضی تجربی و حسابان علوم ریاضی : مهندس آریان حیدری
- فیزیک: مهندس محمد نوکنده
- زیست شناسی: دکتر محمد علی همدانی
- زمین شناسی : دکتر محمد علی همدانی
- شیمی : مهندس محمدرضا مصلائی و مهندس امید مصلائی
- مشاوره و برنامه ریزی : دکتر حدیث سیف

راه های ارتباطی با ما : ۰۹۳۹۲۶۶۲۹۳۹ - ۰۹۳۹۵۳۳۵۹۳۹ - ۰۲۱۸۶۰۷۳۴۳۱

ایمیل : sanjeshayandehandishan@gmail.com

آدرس تلگرام : @sanjeshamuzeshgah